

Suomen Spar

VUOSIKERTOMUS 1997

Sisältö

Suomen Spar 1997	1
Toimitusjohtajan katsaus	2
Kauppiastoiminta	4
Omat myymälät	5
SPAR -ryhmä	6
EUROSPAR	8
SUPERSPAR	10
SPAR market	12
SPAR express	14
Rabatti	16
Tilinpäätös 31.12.1997	
Hallituksen toimintakertomus	18
Tuloslaskelmat	21
Taseet	22
Rahoituslaskelmat	24
Tilinpäätöksen liitetiedot	25
Osakkeet ja osakkeenomistajat	33
Osakekohtaiset tunnusluvut	35
Viiden vuoden kehitys	36
Hallituksen voitonjakoehdotus	37
Tilintarkastuskertomus	37
Hallitus, tilintarkastajat ja yhtiön johto	38
Osoitteet	40

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Yhtiökokous

Suomen Spar Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina, 16.4.1998 klo 14.00 Suomen Sparin auditoriossa, Tiilenpolttajankuja 5, Vantaa.

Yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava viimeistään tiistaina, 14.4.1998 klo 16.00 mennessä puh. 0205 32 6034.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 9.4.1998 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttäen, että osakkeenomistaja on rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 23.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuustilille.

Osingonmaksu

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinko 31.12.1997 päätyneeltä tilikaudelta on 4,00 markkaa sekä K- että A-osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 21.4.1998 on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä eli 24.4.1998.

Muutokset osakkaan henkilö- ja osoitetiedoissa

Osakkaan tulee hoitaa osoitteenmuutokset ja muut osakkeenomistukseen liittyvät asiat siinä arvo-osuusrekisterissä, jossa hänen arvo-osuustilinsä on.

Taloudellinen informaatio

Suomen Spar Oyj julkaisee vuonna 1998 kaksi osavuosisikatsausta. Ensimmäinen osavuosisikatsaus julkistetaan 18.6.1998 ja toinen lokakuussa. Vuosikertomus ja osavuosisikatsukset julkaistaan suomen, ruotsin ja englannin kielisinä.

Tiedotemateriaalia voi tilata puhelimitse 0205 32 6010, telefaxilla 0205 32 6011 tai osoitteesta Suomen Spar Oyj, PL 140, 01721 Vantaa.

Suomen Spar 1997

**SUOMEN SPAR OYJ MUODOSTETTIIN VUODEN 1997 AIKANA SENTRA OYJ:STÄ YHDIS-
TÄMÄLLÄ SIIHEN KESKO OY:LTÄ OSTETTU SUOMEN SPAR OY. SENTRA LUOPUI
FASTFOOD-LIIKETOIMINNASTA MYYMÄLLÄ CARROLS-LIIKETOIMINNOT KESKO OY:LLE.
JÄRJESTELYN MYÖTÄ SENTRA-KONSERNIIN LIITTYI NOIN 350 SPAR-VÄHITTÄISKAUP-
PAA JA SEN LIIKEVAIHDON ARVIOIDAAN KASVAVAN VUOSITASOLLA NOIN NELJÄÄN
MILJARDIIN MARKKAAN. TAMMIKUUN 2. PÄIVÄNÄ 1998 SENTRA OYJ MUUTTI NIMEN-
SÄ SUOMEN SPAR OYJ:KSI, MILLÄ NIMELLÄ YHTIÖ MYÖS ESIINTYY HELSINGIN ARVO-
PAPERIPÖRSSIN OTC-LISTALLA. OSAKKEIDEN TUNNUKSET OVAT SPAAV JA SPAKV.**

Vuosi 1997 lyhyesti

Suomen Spar -konserni, Mmk	1997 *)	1996-97
Liikevaihto	2 847,5	774,6
Liikevoitto	58,4	16,6
Tulos rahoituserien jälkeen	60,1	17,1
Tulos/osake, mk	34,31	9,91
Sijoitetun pääoman tuottoaste, ROI-%	27,3	9,9
Oman pääoman tuottoaste, ROE-%	23,1	7,2
Omavaraisuusaste, %	24,4	55,1
Oma pääoma/osake, mk	161,74	134,84
Henkilöstö 31.12/28.2	1 374	1 519

*) Sentra Oyj:n tilikausi 1.3.-31.12 (10 kk), Suomen Spar Oy:n toiminta 1.5.1997 alkaen (8 kk).

Suomen Spar Oyj on valtakunnallinen päivittäistavaroiden tukku- ja vähittäiskauppaa harjoittava yritys. Yhtiön osakkeet noteerataan Helsingin Arvopaperipörssin OTC-listalla. Suomen Spar Oyj:llä on noin 600 osakkeenomistajaa.

Suomen Spar kehittää SPAR-ketjuskonsepteja, myymäläverkostoa, tuotevalikoimia ja markkinointia ja koordinoi SPAR-ryhmän ostotoimintoja ja yhteistoimintaa. SPAR-kauppiasyrittäjille yhtiö tuottaa neuvonta-, laskenta- ja koulutuspalveluja. Ryhmän logistiikka- ja kuljetuspalvelut hoitaa TukoSpar Oy, joka on Suomen Spar Oyj:n osakkuusyhtiö.

Suomen Sparin pääkonttori ja Etelä-Suomen alueyksikkö ovat Vantaalla. Muut alueyksiköt ovat Turussa, Kuopiossa ja Oulussa. Konsernissa työskentelee runsas tuhat kaupan alan ammattilaista.

Toimitusjohtajan katsaus

Suomen Spar Oyj:n päättynyt tilikausi oli monella tapaa poikkeuksellinen eikä sitä voi suoraan verrata yhtiön aikaisempiin tilikausiin. Kyseessä on jakso, jonka tilinpäätöksessä ovat mukana Sentra Oyj:n 10 kuukauden pituinen tilikausi sekä tytäryhtiö Suomen Spar Oy:n ja osakkuusyhtiö Tuko Spar Oy:n tilikauden 1997 kahdeksan viimeistä kuukautta. Jo ennen toukuussa tapahtunutta Sentran ja Suomen Sparin toimintojen yhdistämistä Sentran konsernirakenne muuttui, kun yhtiö luopui fastfood-toinnasta ja keskittyi pelkästään päivittäistavarakauppaan. Sentran ja Suomen Sparin toiminnan yhdistäminen kasvatti Sentra-konsernin liikevaihdon moninkertaiseksi. Samalla toiminta keskitettiin SPAR-tunnusten alle. Syksyllä

yhtiökokous päätti emoyhtiö Sentra Oyj -nimen muuttamisesta Suomen Spar Oyj:ksi vuoden 1998 alusta, samalla kun Suomen Spar Oy sulautui Sentra Oyj:hin.

Vuonna 1997 konsernissa keskitettiin Sentran ja Suomen Sparin toimintojen yhteensovittamiseen. Tavoitteena oli nopealla tahdilla muuttaa kaikki Sentran Priima-myymälät SPAR-tunnusten alle ja näin vahvistaa SPAR-merkkiä lisäämällä merkin näkyvyyttä erityisesti Uudellamaalla. Muutoksen ulkopuolelle jätettiin Sentran Rabatti-myymälät, joiden toimintamalli poikkeaa SPAR-merkin alla toimivista myymäläkonsepteista. Rabatti-ketjulla Suomen Spar kilpailee laatikkomyymäläsegmentissä.

Kehitystyö käyntiin tauon jälkeen

Kauden aikana jatkettiin Sentran ja Suomen Sparin sulautumiseen liittyvien toimien ohella myös monia sellaisia kehityshankkeita, joita Suomen Sparissa oli lykätty yhtiön ollessa osana Tuko-konsernia. Erityisesti SPAR-myymälöiden uudistaminen lähti vauhdilla käyntiin heti yhdistymispäätöksen jälkeen. Kauden loppuun mennessä 70 SPAR-myymälää oli perusteellisesti uudistettu vastaamaan tämän päivän näkemyksiä menestyvästä ja hyvin hoidetusta päivittäistavaramyymästä ja kuluttajien odotuksia SPAR markkinoinnin luoman mielikuvan pohjalta.

Samanaikaisesti käynnistettiin laaja uudistusohjelma tytäryhtiö Suo-

men Sparin omassa myymäläverkossossa. Tarpeellisia uudistuksia oli viime vuosina lykätty, osin yhtiön omistussuhteissa tapahtumassa olleiden muutosten vuoksi. Muutostarpeet olivat kasaantuneet ja vaativat uudistustyön nopeaa käynnistämistä. Kauden aikana toteutettiin uudistusprosessi, jonka puitteissa 25 myymälää suljettiin tai myytiin uusille omistajille. Lisäksi kuusi SPAR-myymälää siirrettiin Rabatti-tunnusten alle. Uudistustyöstä aiheutuneet kustannukset rasittavat merkittävästi tilikauden tulosta, mutta niiden osuus pienenee tuntuvasi tulevien tilikausien aikana.

Muutosvaiheesta huolimatta operatiivinen toiminta kehittyi hyvin tilikaudella 1997. Konsernin liikevaihto oli 2 847,5 Mmk ja tulos 39,3 Mmk. Tulokseen sisältyy poikkeuksellisinä kustannuksina muutosvaiheen kerta- luonteisia kuluja 20 Mmk ja tuottoina Carrols-liiketoiminnan myynnistä kirjattu 40 Mmk:n myyntivoitto.

Reilu ruokakauppias yhä tutummaksi

Suomen Sparin merkittävimpiä uusia linjauksia on jo ennen Sentra-konserniin liittymistä aloitettu markkinointi-strategian muutos. Markkinointi-strategia painottaa vahvasti Spar-merkin tunnettuuden kasvattamista ja Spar-myymälöiden imagon kehittämistä. Tavoitteena on tehdä Spar-myymälöistä vaikutusalueensa halutuin ostospaikka, jonka mielikuva pohjautuu

selkeään palvelulupaukseen.

SPAR-myymälöiden imagoa on rakennettu Reilu ruokakauppias -teeman avulla jo lähes kaksi vuotta, ja Sentran mukaantulon jälkeen markkinointilinjausta on edelleen vahvistettu.

Reilu ruokakauppias -teeman taustalla ovat Suomen Sparin perusarvot, joista tärkeimpiä on vahva sitoutuminen SPAR-merkkiin. SPAR-ryhmän luonne sekä yrittäjävetoisista että Suomen Sparin omista myymälöistä koostuvana yhteistyöryhmänä antaa hyvät mahdollisuudet toimivan ja tuloksellinen kokonaisuuden kehittämiseen yhdistämällä yrittäjyyden ja ketjumarkkinoinnin parhaat puolet. Kaikkia sparilaisia koskeva tulevaisuuden haaste on, kuinka hyvin yhteistyöstä saatavat edut kyetään hyödyntämään tuloksellisena toimintana.

Myymäläverkosto kuntoon

Suomen Sparin kolmas tärkeä toiminnan kehittämiskohde, ryhmän yhteisen markkinoinnin ja yhteistoiminnan luojittamisen lisäksi, on myymäläveroston kehittäminen. Kehittäminen etenee kolmea päälinjaa noudattaen. SPAR market -ryhmässä heikoimmin kannattavia omia myymälöitä muutetaan Rabatti-myymälöiksi, mikä merkitsee Rabatti-ketjun laajentumista pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan ulkopuolelle. Uusperustanta painottuu EUROSPAR- ja SUPERSPAR-ryhmiin ja uusia liikepaikkoja etsitään myös uudelle SPAR express -ketjulle.

Yrittäjävetoisten SPAR markettien uudistusprosessia jatketaan tavoitteena uudistaa 50 myymälää vuoden 1998 aikana.

Suomen Sparin liikevaihdon arvioidaan kohoavan vuonna 1998 neljään miljardiin markkaan. Merkittävimmän myynnin kasvun odotetaan tulevan ryhmän suurista yksiköistä, kun taas pienempien myymälöiden myynnin odotetaan laskevan myymälöiden määrän pienentyessä.

Konsernin päätyneen tilikauden tulokseen sisältyneistä myyntivoitoista johtuen vuoden 1998 tuloksen ennakoidaan jäävän edellisvuotta heikommaksi. Operatiivisen toiminnan tuloksen odotetaan kuitenkin kehittyvän edelleen hyvin.

Björn Westerholm

Yrittäjyys on SPARin menestyksen perusta

SPAR-KAUPPIAAT JA SUOMEN SPAR MUODOSTAVAT YHDESSÄ SPAR-TOIMINNAN VAHVAN RUNGON, JONKA YMPÄRILLE RAKENTUU SPAR-MERKIN VOIMA JA NÄKYVYYS YHTEISTYÖSSÄ HYÖDYNTÄEN MOLEMPIEN OSAPUOLTEN PARASTA OSAAMISTA JA AMMATTITAITOA. SPAR-RYHMÄN LOGISTIKKAPALVELUT TUOTTAA YHTEISTYÖYHTIÖ TUKOSPAR.

Yrittäjyys, itsenäisen kauppiaan toiminnan kulmakivi, on koko SPAR-ryhmän tärkeimpiä perusarvoja. Kaikessa SPAR-toiminnassa korostuvat myös sitoutuminen yhteistyöhön ja yrittäjähenkisyyteen liittyvä tuloshakuisuus. Ammattitaitoinen kauppiasyrittäjä tuo yhteistyöhön oman osaamisensa. Hän on reilu ruokakauppias, joka toimiessaan lähellä asiakasta voi tarjota juuri sellaista hyvää palvelua, jota asiakas odottaa. Kauppiasyrittäjän vahva oma työpanos tuottaa suhteellisesti suuremman liikevaihdon, alhaisemman kustannustason ja sitä kautta paremman tuloksen kuin vastaavissa, myymäläpäällikkön johdolla toimivissa myymälöissä keskimäärin saavutetaan.

Kohti tiiviimpää yhteistyötä

Kansainvälinen SPAR määrittelee SPAR-ketjun itsenäisten kauppiaiden vapaaehtoiseksi yhteistoimintaryhmäksi, mikä kuvaa hyvin toiminnan luonnetta myös Suomessa. Kauppiaiden yhteistoiminta on ollut vapaamuotoista, jokaisen kauppiaan itsenäisyyttä voimakkaasti korostavaa. Yksityiskohtaisesti normitetun ketjutoiminnan piirteitä ei harjoitetusta yhteistoiminnasta löydy. Kilpailun jatkuva kiristyminen päivittäistavarakaupassa nostaa kauppiastoiminnan merkittä-

JARI VAHTOLA, JOHTAJA, KAUPPIASTOIMINTA

vimmäksi haasteeksi tulevaisuudessa yhteistyön tiivistämisen erityisesti markkinoinnissa ja ostotoiminnassa. Kaupan alan keskittyessä yhä suurempi osa kilpailuvyvystä on löydettävä ryhmän sisäisen toiminnan tehostamisesta. Käytännössä se merkitsee ryhmän yhteisesti sovittujen periaatteiden tarkempaa huomioon ottamista kaikessa toiminnassa. Ostotoimintoja keskittämällä saavutettavat hyödyt ovat merkittävä kilpailuetu, joka toteutuu vain määrätietoisella ja ryhmän yhteiset edut huomioon ottavalla työllä jokaisessa myymälässä.

Uudistusvaihe käynnissä

Suomen Sparin kauppiastoiminta elää parhaillaan voimakasta uudistusvaihetta. Myymäläverkostoa kehitetään

nopeaan tahtiin. Vuonna 1997 uudistettiin jo 70 myymälää ja vuoden 1998 tavoitteeksi on asetettu 50 myymälän uusiminen. Uusperustantakohteita etsitään erityisesti sellaisilta alueilta, joilla SPAR-myymäverkosto vielä kaipa tiivistämistä. Kehitystyön tavoitteena on paitsi tukea yksittäisten myymälöiden toimintaa myös lunastaa niitä palvelulupauksia, joita SPAR-merkkiä painottava valtakunnallinen markkinointiviestintä sisältää.

SPAR-kauppiastoiminnalla on tukenaan vahvat logistiikkapalvelut toimintaa edelleen kehitettäessä. Ryhmän logistiikkapalvelut tuottava TukoSpar on Suomen tehokkaimpia päivittäistavarakaupan jakeluyhtiöitä. Varastoinnin ja kuljetusten tehokkuus on selvä kilpailuetu, joka on hyödynnettävissä myymäläkohtaisesti.

Hyviä kehitysnäkymiä SPAR-kauppiastoiminnalle avaa myös SPAR-ryhmän jatkuvasti tiivistyvä markkinointiyhteistyö, jonka toteutuminen valtakunnallisena tukee jokaista eri puolella Suomea toimivaa SPAR-myyvälää. Markkinoinnin uusi linjaus korostaa SPAR-merkkiä sekä kauppiaan roolia palvelulupausten lunastajana. Myymälöiden valikoimia hyvän ruuan ystäville painottavaa markkinointia toteutetaan sekä paikallisella että valtakunnallisella markkinointiviestinnällä. SPAR -markkinointiteemoihin sisältyvät palvelulupaukset ovat vahvoja, ja niiden pitäminen on jokaisen SPAR-kauppiaan tärkein tehtävä.

Omat myymälät kehittävät konseptia

SUOMEN SPARILLA ON 72 OMAA MYYMÄLÄÄ, JOISTA KOLME ON EURO-SPAREJA, 16 SUPERSPAREJA JA 27 SPAR MARKETTEJA. YHTIÖN OMIA MYYMÄLÖITÄ OVAT MYÖS 25 RABATTI-LAATIKKOMYYMÄLÄÄ SEKÄ UUDET SPAR EXPRESS -MYYMÄLÄT. OMIEN MYYMÄLÖIDEN OSUUS SUOMEN SPARIN MYNNISTÄ OLI 26 PROSENTTIA VUONNA 1997.

Viime vuosien aikana omien myymälöiden osuus Suomen Sparin toiminnassa on pysynyt lähes muuttumattomana. Kilpailun kiristyessä päivittäistavarakaupassa myymäläkonsepteja ja toimintatapoja on jatkuvasti tarkistettava ja kehitettävä. Keskitetysti ohjatut Suomen Sparin omat myymälät ovat käytettävissä kokeilu- ja pilottiyksiköinä uusia toimintatapoja ja liiketyyppejä testattaessa.

Omien myymälöiden määrää lisää pienempien yksiköiden siirtyminen Suomen Sparin vastuulle tilanteissa, joissa yrittäjä haluaa luopua liikepai-kan hoitamisesta eikä uutta yrittäjää toimipisteeseen löydy. Useissa tapauksissa myymälän elinkaarta on kyetty jatkamaan siirtämällä myymälä osaksi omaa toimintaa ja muuttamalla samalla myymälän toimintamallia.

Suomen Sparilla on hyvät mahdollisuudet parantaa heikoimpien myymälöiden kannattavuutta muuttamalla yksiköt tarvittaessa Sentran vahvasti kehittämän Rabatti-ketjun laatikkomyymälöiksi.

Vuoden 1997 aikana poikkeuksellisen monen pienemmän myymälän toiminta on jouduttu lopettamaan, osin edellisten vuosien aikana eri syistä kertyneen patoutuman purkamiseksi, osin koko toimialaa koskevasta muutosprosessista johtuen. Kehitys vie

ARI VIRNES, JOHTAJA, OMAT MYYMÄLÄT

jatkuvasti kohti suurempia myymäläkokoja, ja tulevaisuudessa pienemmistä myymälöistä menestyvät parhaiten selkeän liikeidean omaavat myymäläkonseptit. Käynnissä olevan myymäläverkoston saneerauksen odotetaan parantavan tulostasoa vuonna 1998 merkittävästi.

Suuret myymälät hyötyvät vahvasta tuesta

Suomen Sparin tavoitteena on kasvattaa EUROSPARien ja SUPERSPARien määrää lähivuosina. Näiden suurimpien myymälöiden menestyksen turvaa hyvin toimiva ryhmän yhteistyö. Suuret myymälät – niin kauppiasvetoiset kuin Suomen Sparin omistuksessa olevat – hyötyvät eniten koko ketjun yhteistyön kautta saavu-

tettavissa olevista eduista. Toisaalta suurilla yksiköillä on ratkaiseva merkitys asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Yhteistyöajattelu korostuu erityisesti ostotoiminnassa, jossa suuret volyymit ratkaisevat saatavien ostoetujen tason. Koko SPAR-ryhmän haaste on kehittää yhteistyömuotoja tavalla, joka tuottaa suurimmat hyödyt kaikille mukana oleville osapuolille.

Vuoden 1997 lopulla Suomen Spar käynnisti ketjukonseptiprojektin, jossa ovat mukana Suomen Sparin omat SUPERSPAR-myymälät. Tavoitteena on etsiä ja testata konkreettisia keinoja ketjuyhteistyön tehostamiselle. Yhteistoiminnalla saavutettavista hyödyistä kerätään kokemuksia ja projektin työn päätyttyä kertyneitä kokemuksia voivat hyödyntää kaikki Suomen Sparin myymälät.

Omien myymälöiden tärkeimpiä kehityskohteita on myös vuoden 1998 aikana uusittava ketjunohjausjärjestelmä. Tietojärjestelmien merkitys vähittäiskaupassa korostuu jatkuvasti erilaisten kanta-asiakasjärjestelmien yleistyessä ja ostotoimintojen ohjauksen muuttuessa yhä tiiviimmin myynnin seurannan pohjalta tapahtuvaksi. Kehityksen taustalla on tarve tunnistaa kanta-asiakas ja reagoida ostototumusten muutoksiin yhä nopeammin.

SPAR -ryhmä

SPAR-RYHMÄÄN KUULUU 358 MYYMÄLÄÄ 211 KUNNASSA. MYYMÄLÖISTÄ 286 ELI NOIN 80 PROSENTTIA ON ITSENÄISTEN KAUPPIAIDEN HOIDOSSA JA 72 ELI 20 PROSENTTIA ON SUOMEN SPARIN OMIA MYYMÄLÖITÄ. SPAR-RYHMÄSSÄ YHDISTYVÄT KETJUTOIMINNAN JA YRITTÄJYYDEN EDUT. SPAR-RYHMÄSSÄ TYÖSKENTELEE NOIN 2 500 PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAN AMMATTILAISTA.

SPAR-ryhmä on erikoistunut päivittäistavaroiden vähittäiskauppaan tunnusmerkkeinään hyvä palvelu, korkea-laatuiset tuotteet ja vahva yhteinen tuotemerkki. SPAR-ketjuketjukonseptit ovat EUROSPAR, SUPERSPAR, SPAR market ja SPAR express. Suomen Sparilla on lisäksi oma Rabattimyymäläketju. Ryhmässä korostuu yrittäjyyteen perustuva toimintatapa.

SPAR-myymälät toimivat lähellä asiakkaitaan: ne ovat luotettavia ja inhimillisiä ostopaikkoja kauppiaasyrittäjien suuren henkilökohtaisen panoksen ansiosta.

Suomen Spar kuuluu kansainväliseen SPAR-organisaatioon, joka on maailman johtava riippumattomien ja itsenäisten päivittäistavara kauppiaiden yhteenliittymä. SPAR-jäsenmai-

ta on 25 ja SPAR-myymälöitä 19 000. Pääosa jäsenmaista on Euroopassa, mutta SPAR toimii myös Japanissa, Etelä-Afrikassa, Argentiinassa ja Australiassa. Kansainvälinen SPAR edistää SPAR-merkin tunnettuutta, kehittää uusia SPAR-konsepteja ja SPAR-tuotteita sekä koordinoi kansainvälisiä yhteishankintoja.

^{*)} osuus kokonaismyynnistä

EUROSPAR

EUROSPAR-suurmyymälän keskimääräinen myymäläpinta-ala on 2100 neliometriä. EUROSPARin vahvuutena on tasaisesti edullinen hintataso ja riittävän suuri tuotevalikoima. Myymälöiden valikoimissa painottuvat erityisesti tuoreen leivän ja muiden tuoretuotteiden tarjonta. EUROSPARin toiminta perustuu itsepalveluun. Myymälän palvelupisteet on pääosin vuokrattu itsenäisille yrittäjille. EUROSPARit sijaitsevat hyvien kulkuyhteyksien varrella.

SUPERSPAR

SUPERSPAR on yli 1000 neliömetrin suuruinen myymälä, joka on alueensa paras ja halutuin ostospaikka. SUPERSPARien valikoima on laaja. Runsas, korkealaatuisten tuoretuotteiden tarjonta ja laajat tuotevalikoimat tekevät SUPERSPAReista todellisia herkkukauppoja. Opastavan itsepalvelun lisäksi asiakkaita palvelee myös henkilökohtaisesti. SPAR-ryhmällä on 49 SUPERSPAR-myymälää, joista 16 on Suomen Sparin omaa liiketoimintaa.

SPAR market

SPAR marketit ovat SPAR-ryhmän suurin ketju, johon kuuluu 275 myymälää. Myymälöiden yksikkökoko on alle 1000 neliometriä. Myymälät sijaitsevat keskellä asutusta kaupunkien keskustoissa tai muissa taajamissa. SPAR markettien toiminta perustuu kauppiaasyrittäjän vahvaan henkilökohtaiseen panokseen. SPAR markettissa reilu ruokakauppias -ajatus toteutuu selkeimmin. SPAR markettien vahvuus on kokoluokkansa laajin valikoima, joka on suunniteltu hyvän ruuan ystäville.

SPAR *express*

SPAR express on Suomen Sparin uusin myymäläkonsepti, joka on kehitetty kansainvälisenä yhteistyönä. SPAR expressit sijaitsevat kaupunkien keskustoissa asiakkaiden luonnollisten kulkureittien läheisyydessä ja ne ovat auki aamuvarhaisesta iltamyöhään. Alle 100 neliömetrin myymälöissä yhdistyvät lähikaupan, kioskin ja kahvilan parhaat puolet. SPAR expressien vahvuuksia ovat saman tyyppisiä kilpailijoita laajempi päivittäistavara-valikoima ja monipuolisempi pikaruokavalikoima. SPAR expressejä on kaksi ja kolmas yksikkö on rakenteilla.

RABATTI

Rabatti on Suomen Sparin laatikko-myymäkäketju. Rabatti-myymälät ovat noin 400 neliömetrin suuruisia ja ne sijaitsevat kaupunkien tai lähiöiden keskustoissa tai niiden välittömässä läheisyydessä. Toiminta perustuu itsepalveluun ja alhaiseen kustannustason, joka yhdistyy laadukkaisiin tuotteisiin ja siisteihin myymälöihin. Rabattien tarkasti rajattu tuotevalikoima on tasaisen edullinen ja soveltuu hyvin täydennysostosten tekoon. Rabatti-myymälöitä on 30, joista 25 on Suomen Sparin omia myymälöitä.

EUROSPAR

– alueensa edullisin

SUOMEN SPARIN EUROSPAR-KETJUUN KUULUVAT SUURMYYMÄLÄT ESPOONLAHDESSA, VANTAAN KOIVUKYLÄSSÄ JA LAHDESSA. RAKENTAMISPÄÄTÖS NELJÄNNESTÄ SUURMYYMÄLÄSTÄ ON TEHTY. MYYMÄLÄ SIIJOITUU ESPOON KESKUKSEEN JA RAKENNUSTYÖT KÄYNNISTYVÄT KEVÄÄN 1998 AIKANA. EUROSPARIEN MYYNTI VUONNA 1997 OLI 189 MMK.

EUROSPARin liikeideana on olla vaikutusalueensa edullisin ostospaikka, jonka hinta-laatu -suhte on paras. EUROSPARien myyntipinta-ala on 1900-2200 m². Myymälät sijaitsevat vilkkaasti liikennöityjen ajoväylien läheisyydessä. EUROSPAR tarjoaa autolla liikkuvalla pääkohderyhmälleen helpon tavan hankkia koko viikon ostoskori tasaisesti edulliseen hintaan.

EUROSPARien tuotevalikoima on rajoitettu, mutta riittävän runsas kattamaan asiakkaiden päivittäiset elämiseen, ruokailuun, ruuanvalmistukseen sekä kodinhoitoon liittyvät tarpeet. Myymälöiden valikoimissa painottuvat erityisesti tuoreen leivän ja muiden tuoretuotteiden runsas tarjonta. EUROSPARien tärkein kilpailukeino on tasaisesti edullinen kokonaisuuhintataso, joka perustuu kaikkien tuoteryhmien jatkuvasti edulliseen hinnoitteluun.

Asiakkaat uskovat tasaiseen hintaan

Suomen Sparin EUROSPAR-suurmyymälöistä vanhin, Espoonlahden myymälä, on toiminut runsaat kaksi

vuotta. Vuonna 1997 myynnin kehitys on ollut erittäin hyvä. Sekä asiakasmäärä että kertaostos ovat kasvaneet tasaisesti. Myymälän asiakaskunta on ostoskäyttäytymisellään osoittanut, että EUROSPARin myymäläkonsepti on toimiva ja ketjun käyttämä markkinointiviestintä on herättänyt asiakkaiden luottamuksen.

Lokakuussa 1996 Vantaan Koivukylässä toimintansa aloittanut EUROSPAR-myymälä saavutti myös sille asetetun tulostavoitteen vuonna 1997. Myymälän asiakasmäärä vastaa hyvin Espoonlahden myymälän saavuttamaa. Myymälän vaikutuspiirissä Itä-Vantaalla ostovoima on kuitenkin pienempi kuin Espoonlahdessa, mikä näkyy selvästi alempina kertaostoksina.

Lahdessa maaliskuussa 1996 avatun EUROSPARin kilpailutilanne kiristyi vuoden aikana merkittävästi. Vuoden loppua kohti EUROSPAR-myymäläkonsepti kuitenkin osoitti toimivuutensa kun myymälän myynti kääntyi jälleen nousuun.

EUROSPAR-myymälöiden positiivinen myyntikehitys osoittaa, että asiakaskunta luottaa ketjun noudatta-

maan tasaisen edulliseen hinnoitteluun. Ketju vahvistaa markkinoinnillaan toivomaansa hintamielikuvaa julkaisemalla säännöllisesti kattavan hinnaston, jonka pohjalta asiakkaiden on helppo tehdä vertailuja eri myymälöiden välillä.

Palvelutasoa ylös

EUROSPAR mittauttaa toimintansa tasoa säännöllisesti. Mittaukset suorittaa ulkopuolinen yritys, jonka käyttämä tutkimusmenetelmä perustuu asiakasnäkökulman hyödyntämiseen. Mittaustulosten pohjalta ketjun toimintaa kehitetään asiakasmielipiteitä tarkoin seuraten.

EUROSPARin kehittämisessä tavoitteena on jatkuvasti parantaa toiminnan tasoa ja monipuolistaa tarjottavien palvelujen määrää. Kattava ja näyttävästi esillepantu kala- ja vihannevalikoima ovat osa EUROSPARien tarjoamaa parempaa asiakaspalvelua. Jokaisessa EUROSPAR-myymälässä on myös oma leipomo. EUROSPARien tärkein kilpailukeino on hinta. Toiminnan tasoa nostamalla ja valikoimia edelleen kehittämällä EUROSPAR-ketju varmistaa asiakasmäärien ja kertaostoksen jatkuvan kasvun.

EUROSPAR-ketjun neljännen myymälän rakentamisesta on jo päätetty. Uusia, suurmyymälöille soveltuvia liikepaikkoja haetaan aktiivisesti eri puolilta Suomea.

EUROSPAR

EUROSPAR TARJOAA AUTOLLA
LIIKKUVALLE PÄÄKOHDERYHMÄL-
LEEN HELPON TAVAN HANKKIA
KOKO VIIKON OSTOSKORI TASAI-
SESTI EDULLISEN HINTAAN.

SUPERSPAR

– palveleva laajan valikoiman herkkukauppa

SPAR-RYHMÄLLÄ ON 49 SUURMARKETEIKSI LUETTAVAA SUPERSPAR-MYYMÄLÄÄ. SUPERSPARIEN MYYNTI VUONNA 1997 OLI 1 325 MMK.

SUPERSPARit sijoittuvat toimintamalliltaan kilpailuimpaan myymäläsegmenttiin, supermarketteihin, joiden myymäläpinta-alat vaihtelevat 1000-2500 m².

SUPERSPARien strategiana on olla alueensa ehdoton ykkösostospaikka, joka erottuu kilpailijoista suuren valikoiman ja hyvän palvelun ansiosta. SUPERSPAR tarjoaa opastavan itsepalvelun ohella henkilökohtaista palvelua ja laajat valikoimat erikois- ja herkkutuotteita.

SUPERSPAReista kaksi kolmasosaa on kauppiasyrittäjien hoidossa ja yksi kolmasosa Suomen Sparin omia myymälöitä. Riippumatta organisointitavasta myymälät noudattavat samaa konseptia, jota myös kehitetään yhtenä kokonaisuutena.

Vuonna 1997 SUPERSPAReissa jatkettiin uudistusohjelmaa. Vuoden päättyessä suurin osa myymälöistä on sekä fyysisesti että toiminnallisesti saatettu tämän päivän vaatimuksia vastaavalle tasolle. Aikaisempina vuosina kertynyt, osin myynnin kehitystä suoranaisesti jarruttanut uudistus-tarve on nyt pääosin purettu. Osana uudistustyötä Sentran Piima-ketjun

myymälöistä seitsemän muutettiin SUPERSPAR-tunnusten alla toimiviksi. Uudistustyön onnistuminen näkyi jo päättyneen kauden aikana myönteisenä kehityksenä uudistetuissa myymälöissä.

Painopiste SUPERSPAReissa

SUPERSPAR-ryhmän konseptin ja toiminnan terävöittäminen on yksi tärkeimmistä painopistealueista Suomen Sparin toimintoja lähivuosina kehitettäessä. Tavoitteena on luoda erityisesti SUPERSPARien toimintapuitteita vastaavia järjestelmiä palvelemaan supermarket -kokoluokan myymälöiden valikoimatyötä, tukitoimintojen kehittämistä ja ketjumaisen yhteistyön tarpeita. Toistaiseksi yhteistoiminta SUPERSPAR-ryhmässä on ollut väljää. Yksittäisen myymälän suuri koko on mahdollistanut itsenäisen toiminnan niin tavarantoimittajasuhteissa kuin markkinoinnissa.

Kehitys Suomen päivittäistavara-kaupassa on viime vuosina johtanut entistä ketjumaisempaan toimintaan. SUPERSPAR-ketjussa tämä merkitsee väistämätöntä tarvetta yhä tiiviimpään ketjuttamiseen.

Suomen Sparin tavoite on rakentaa omien SUPERSPARien avulla malleja, joita käyttäen kaikkien SUPERSPARien ketjutusta voidaan kehittää. Edelleen päähuomio kohdistetaan markkinointiin ja myymäläkonseptin kehittämiseen sekä ajantasaisten järjestelmien rakentamiseen. Tavoitteena on varmistaa tulokselinen toiminnan ohjaus, joka mahdollistaa myymäläkohtaisen tehokkuuden pitkäjänteisen kasvattamisen.

Myymäläverkosto kasvaa

SUPERSPARien määrää kasvatetaan edelleen. Suomen Sparin tavoitteena on avata vuoden 1998 aikana kaksi uutta SUPERSPARia, toinen Turussa ja toinen Lempäälässä. SUPERSPARit ovat Suomen Sparin tärkein kehityskohde, EUROSPAR-myymälöiden ohella.

Myymäläkonseptin kehittämis-työssä hyödynnetään Sentran Priimaketjun konseptin kehittämisestä saatuja hyviä kokemuksia. Priima-ketjun kehitys oli viime vuosina hyvä jatkuvasti tiivistetyn ketjutoiminnan ansiosta. Myös SUPERSPAR-myymäläkonseptin kehittämisen yhtenä tavoitteena on parantaa erityisesti heikomin menestyvien myymälöiden kannattavuutta.

SUPERSPAR

SUPERSPAR TARJOAA OPASTAVAN
ITSEPALVELUN OHELLA HENKILÖ-
KOHTAISTA PALVELUA JA LAAJAT
VALIKOIMAT ERIKOIS- JA HERKKU-
TUOTTEITA.

SPAR market

– SPARin runko

SPAR-RYHMÄN 275 SPAR MARKETTIA MUODOSTAVAT RYHMÄN YTIMEN, JONKA ANSIOSTA SPAR-MERKKI NÄKYI 211 PAIKKAKUNNALLA SUOMESSA. SPAR MARKETTIEN MYYNTI VUONNA 1997 OLI 2 398 MMK.

SPAR markettien myymäläkoko on alle 1000 m², keskimäärin 500 m². Myymälät sijaitsevat keskellä asutusta, lähiöissä, kaupunkien keskustoissa ja taajamissa. Ne ovat tyypillisesti lähikauppoja, joiden vetovastuu on itsenäisellä kauppiasyrittäjällä. Hän on ollut esikuvana Reilu ruokakauppias -markkinointiteemaa kehitettäessä. Kauppiasyrittäjä SPAR marketissa on parhaimmillaan ystävällistä palvelua tarjoava, asiakkaansa edusta tinkimättä huolehtiva ruokakauppias.

SPAR markettien tärkein kilpailuvaltti on kokoluokassaan poikkeuksellisen laaja tuotevalikoima. Asiakkaan valintoja myymälässä tukee ja nopeuttaa tarjolla oleva asiantunteva palvelu. Lähiöissä SPAR market on tyypillisesti asiakasta lähinnä oleva ostospaikka, kaupungin keskustoissa puolestaan inhimillisin.

Kauppias tekee menestyksen

Kauppiaan rooli SPAR markettien vetämisessä on keskeinen. Juuri market -kokoluokan myymälässä itsenäinen kauppiasyrittäjä saa omassa myymälässään aikaan keskimäärin suuremman liikevaihdon keskimäärin pienemmillä kustannuksilla. Tässä

toteutuu yrittäjyyden voima. Ammattitaitoinen ja innostunut kauppias saa mukaansa koko henkilökunnan ja myös myymälän hoito on osaavissa käsissä.

Haasteena vahvasti kauppiasvetoisuuteen perustuvassa SPAR market -ryhmässä ja yksi ryhmän tärkeimmistä kehitystoiminnan painopistealueista onkin yhteistyömallien kehittäminen sellaisiksi, että koko SPAR market -ketju voi sitoutua niitä toteuttamaan. Linjakkuus myymälöiden valikoimissa ja markkinoinnissa vahvistaa SPAR-merkin mielikuvaa ja kasvattaa sen haluttavuutta asiakaskunnassa. Merkittävä askel toivottuun suuntaan on ollut jo toteutettu markkinointilinjauksen muutos, joka korostaa SPAR-merkkiä eikä nojaa tarjousilmoitteluun yhtä vahvasti kuin aiemmin noudatetut markkinointitavat.

Ostotoiminnassa yhteistyötä kehitetään entistä osallistuvammaksi jo valikoimien suunnitteluvaiheessa. Tällä hetkellä alueelliset kauppiasneuvostot valitsevat kampanjatuotteet SPAR market -ryhmässä. Tavoitteena on edelleen kasvattaa koko ryhmän osallistumisastetta sekä suunnittelu- että toteutusvaiheessa.

Liikepaikka ratkaisee

SPAR marketit kuuluvat myymäläsegmenttiin, jossa kokonaisymyynti on ollut Suomessa laskeva jo useita vuosia. Tähän on pääasiassa vaikuttanut yleinen lasku myymälöiden määrässä. Myymäläverkostosta poistuu koko ajan pienimpiä ja kannattamattomia myymälöitä.

Asiakkaiden ostotottumukset muuttuvat ja tästä muutoksesta tietyt myymälät joutuvat kärsimään. Suuret viikko-ostokset keskitetään myymälöihin, joihin on helppo tulla autolla. Tämä kasvattaa suurten automarketien myyntiä ja pienentää kertaostosta market-tyyppisissä myymälöissä. SPAR market -ryhmään kuuluvilla myymälöillä on kuitenkin oikealla liikepaikalla sijaitessaan ja ammattitaitoisen ja työstään innostuneen kauppiasyrittäjän hoidossa varsin hyvät edellytykset harjoittaa kannattavaa liiketoimintaa.

SPAR markettien ryhmässä entistä tärkeämmäksi onkin noussut oikeiden liikepaikkojen löytäminen sellaisilta alueilta, joilla luonnostaan liikkuu paljon väkeä. Myös liikekiinteistöjen viihtyisyydelle ja toimivuudelle asetetaan yhä suurempia vaatimuksia.

Suomen Sparissa kehittämistyön painopiste SPAR market -myymäläryhmässä kohdennetaan elinkelpoimpiin SPAR marketteihin, joissa uudistustyö on jo käynnistetty. Samalla osa SPAR marketeista liitetään nopealla aikataululla Rabatti-ketjuun.

KAUPPIASYRITTÄJÄ SPAR MARKETISSA
ON YSTÄVÄLLISTÄ PALVELUA TARJOAVA,
ASIAKKAANSA EDUSTA TINKIMÄTTÄ
HUOLEHTIVA RUOKAKAUPPIAS.

SPAR express

– aamuvarhaisesta yömyöhään

SPAR EXPRESS ON SUOMEN SPARIN UUSIN MYYMÄLÄKONSEPTI. SPAR EXPRESS -YKSIKÖT SIOITTUVAT KAUPUNKIEN KESKUSTOIHIN LIIKEPAIKOILLE, JOTKA SIAITSEVAT JALANKULKIJOIDEN VILKKAASTI LIIKENNÖIMEN REITTIIEN VARSILLA TAI KESKELLE TIIVISTÄ ASUTUSTA. SPAR EXPRESSIN TOIMINNASSA YHDISTYVÄT LÄHIKAUPAN, KIOSKIN JA KAHVILAN TARJOAMAT PALVELUT. PITKÄT AUKIOLOAJAT OVAT OSA SPAR EXPRESSIN PALVELUKOKONAISUUTTA.

SPAR express kuuluu ns. convenience myymälöiden ryhmään, joka on viime aikoina ollut erityisen vetovoimainen toimintakonsepti perinteisen vähittäiskaupan piirissä toimivien, mutta myös alan ulkopuolelta tulevien yritysten keskuudessa.

Suomen Spar käynnisti kauppa- paikkakartoituksen ja konseptin kehittämisen keväällä 1997. Ensimmäiset kaksi SPAR express -yksikköä aloittivat toimintansa Helsingin keskustassa vuodenvaihteessa 1997-98.

SPAR expressien toimintaa säätelee kioskiasetus. Asetuksen mukaan yksikön myymäläpinta-alan tulee olla alle 100 m². Myymäläkonseptin tuotevalikoimaa kioskiasetus rajaa siten, että lämpimien ruoka-annosten tarjoilua ei sallita. Sen sijaan kahvilatyypisiä kylmiä annoksia, kuten täytettyjä sämpylöitä tai mikrossa lämmitettäviä ruokia myymälän tuotevalikoimaan voi kuulua.

SPAR expresseissä voidaan myös myydä myymälässä paistettavia sämpylöitä ja leivonnaisia.

Omassa ryhmässään SPAR expressien tuotevalikoima on monipuolinen. Varsinaisten myymälätuotteiden valikoima on selvästi suurempi kuin samassa markkinasegmentissä kilpailevilla kioskeilla ja huoltoasemamyymälöillä. SPAR express palvelee asiakuntaansa lähikauppana ja täydennysostopaikkana joustavasti pitkien aukioloaikojensa puitteissa.

Kansainvälinen konsepti

SPAR express -konseptin kehitystyö on osoitus kansainvälisen SPARin mahdollisuuksista tukea eri maissa toimivia SPAR-yhteistyöyhtiöitä ja -yhteisöjä. SPAR express-konsepti kehitettiin kansainvälisenä yhteishankkeena ja sitä testattiin aluksi Saksassa. Suomi on yksi ensimmäisistä maista, joissa SPAR express-konseptia on sovellettu käytäntöön. Vuoden 1998

alussa SPAR expressejä on maailmalla toiminnassa vasta muutamassa maassa.

Konseptilla on Suomessa selkeä sosiaalinen tilaus. Perinteisten myymälöiden aukioloaikojen säännötely jatkuu edelleen eikä muutosta ole näköpiirissä, vaikka myöhään auki oleville ostopaikoille on jatkuvasti enemmän kysyntää. Tämän seurauksena huoltoasemat ja kioskit ovat ottaneet yhä suuremman osuuden päivittäistavaroiden myynnistä vahvuutenaan juuri pitkät aukioloajat.

Suomen Sparin vastaus tähän kehitykseen on SPAR express-ketjun nopea kehittäminen lähivuosina. Tavoitteena on avata neljä uutta SPAR expressiä vuoden 1998 aikana ja saavuttaa markkinajohtajan asema tämän myymälätyypin markkinoilla. Kolmas SPAR express avataan keväällä 1998 Tampereen asematunnelissa.

SPAR expressin vahvuuksia ovat myymälätyypille ominaisten pitkien aukioloaikojen lisäksi hyvät tuotevalikoimat, sekä SPAR-tuotteet, joiden hinnat ovat samat kuin tavallisissa elintarvikemyymälöissä.

Muiden elintarvikkeiden hintataso on SPAR expresseissä jonkin verran korkeampi kuin muissa SPAR-myymälöissä, mutta kuitenkin selkeästi kioskien hintatasoa alhaisempi.

SPAR EXPRESS PALVELEE
ASIAKASKUNTAANSA LÄHIKAUPPA-
NA JA TÄYDENNYSSOSTOAIKANA
JOUSTAVASTI PITKIEN AUKIOL-
AIKOJENSA PUITTEISSA.

Rabatti

– laadukas laatikkomyymälä

RABATTI-KETJUUN KUULUU 30 LAATIKKOMYYMÄLÄÄ, JOISTA VALTAOSA SIJAITSEE PÄÄKAUPUNKISEUDULLA JA UDELLAMAALLA. RABATTIEN MYYNTI VUONNA 1997 OLI 208 MMK.

Rabattien liikeidea perustuu laatikkomyymälän edullisuuteen, korkeatasoiseen toimintatapaan sekä laatikkomyymälöille poikkeuksellisen runsaaseen tuotetuotteiden tarjontaan.

Tuotepolitiikkansa mukaisesti Rabatit pitävät tarjolla kustakin tuoteryhmästä juuri ne kärkituotteet, jotka ovat kuluttajille tuttuja. Rabatit tunnetaan laatikkomyymäläsegmentissä laatu- ja hintatietoisena vaihtoehtona, jonka hintataso on tasainen edullinen kaikissa tuoteryhmissä.

Rabattien asiakaskuntaan kuuluu paljon nuoria aikuisia sekä perheellisiä, joille on tärkeää tietää koko helposti ostettavan ostoskorin tulevan edulliseksi ilman tarjousten seuraamista. Rabateissa hintataso pidetään jatkuvasti edullisena ja hinnastot julkaistaan kaksi kertaa kuukaudessa. Hinnastot jaetaan kunkin myymälän läheisyydessä jokaiseen talouteen.

Valtaosa Rabattien asiakkaista asuu lyhyen kävelymatkan päässä myymälästä.

Toiminta-alue laajenee

Aiemman strategiansa mukaisesti Rabatti-ketju keskitti toimintansa pääkaupunkiseudulle ja Uudellemaalle. Strategiaa muutettiin, kun tuli mahdolliseksi laajentaa ketjua joustavasti liittämällä siihen eri puolilla Suomea konseptin muutosta kaipaavia SPAR marketteja. Yksittäinen SPAR market voi nopeastikin joutua vaikeaan kilpailutilanteeseen myymälän ympäristössä tapahtuneista muutoksista johtuen.

Kannattavuus paranee Rabateiksi muutetuissa myymälöissä paitsi uuteen markkinatilanteeseen paremmin sopivan myymäläkonseptin ansiosta, myös tuotevalikoiman keskittämisen myötä. Rabattien tuotevalikoimaan kuuluu tyypillisesti noin 1 800 nimikettä kun vastaavasti SPAR marketeissa on tarjolla n. 4 000 eri tuotetta.

Vuoden 1997 aikana Rabatti-ketjuun liitettiin jo kuusi uutta, aiemmin SPAR marketteina toiminutta myymälää. Tavoitteena on kasvattaa ket-

juun kuuluvien myymälöiden määrä kaksinkertaiseksi muutaman lähivuoden aikana. Kehitys noudattaa kaupan alalla yleisesti vallitsevaa suuntausta. Laatikkomyymälät ovat Suomessa kasvava myymäläsegmentti, menettäjiä ovat useimmiten pienet, markettityyppiset henkilökohtaiseen palveluun panostavat myymälät.

Markkina-alueen laajentamisen myötä myös Rabattien valikoimia on harkiten kasvatettu. Yhteistyökumppaneiksi on haettu paikallisia tavarantoimittajia, joilla on tarjota paikalliskunnalle ominaisia tuotteita. Tämän suuntaiset muutokset toimintakonseptissa ovat tulleet tarpeellisiksi erityisesti silloin, kun Rabatit korvaavat vaikutusalueensa tärkeimmän päivittäistavarakaupan.

RABATTI

RABATTIEN ASIAKASKUNTAAN KUULUU PALJON NUORIA AIKUISIA SEKÄ PERHEELISIÄ, JOILLE ON TÄRKEÄTÄ TIETÄÄ KOKO HELPOSTI OSTETTAVAN OSTOSKORIN TULEVAN EDULLISEKSI ILMAN TARJOUSTEN SEURAAMISTA.

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.3.-31.12.1997

Konsernirakenne ja toimintaympäristö

Sentra Oyj:n nimi on 2.1.1998 lähtien Suomen Spar Oyj.

Sentra Oyj:n tilikauden pituus oli 10 kuukautta.

Sentra-konsernin konsernirakenteessa ja toimintaympäristössä on tapahtunut tilikaudella merkittäviä muutoksia. Helmikuussa 1997 Sentra Oyj sopi Kesko Oy:n ja Tuko Oy:n kanssa järjestelystä, jolla Sentra Oyj osti Suomen Spar Oy:n koko osakekannan ja Suomen Spar Oy:n kautta TukoSpar Oy:n osakkeista 35 % sekä myi Tuko Oy:lle Carrols-liiketoiminnan. Kauppoihin liittyvät luovutukset toteutettiin 30.4.1997. Välittömästi ennen siirtymistään Sentra Oyj:n omistukseen Suomen Spar Oy oli myynyt Metro-liiketoiminnan Wihuri Oy:lle. Osana Carrols-liiketoiminnan myyntiä Sentra Oyj myi Sentra Eesti AS:n koko osakekannan Carrols Oy:lle.

Toteutetut kaupat merkitsivät, että Sentra-konserni keskittyi kokonaan päivittäistavara-kauppa-toimialalle. Carrolsin myynnin seurauksena fastfood-ravintolatoiminnasta luovuttiin kokonaan huhtikuun lopussa, kun Pizza Hut-liiketoiminta myytiin jo edellisen tilikauden aikana.

Suomen Spar Oy:n tilikausi on koko kalenterivuosi 1997. Suomen Spar Oy:n tulos on liitetty Sentra-konsernin tulokseen 1.5.1997 lähtien eli kahdeksan kuukauden ajalta. Vastaavalta ajalta konsernin tulokseen sisältyy osuus osakkuusyhtiö TukoSpar Oy:n tuloksesta.

Tytäryhtiö Oy Karis Automarket Ab:n sulautuminen Sentra Oyj:hin rekisteröitiin 5.3.1997.

Tapahtuneet muutokset konsernirakenteessa ovat olleet niin merkittäviä, että Sentra-konsernin tilikauden tulos- ja taseluvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia edellisen tilikauden lukujen kanssa. Muutoksilla on ollut merkittävä vaikutus myös konsernin tunnuslukuihin.

Suomen Spar Oy:n sulautuminen Sentra Oyj:hin on yhtiöiden hallitusten kesäkuussa hyväksymän sulautumissopimuksen mukaisesti rekisteröity välittömästi uuden tilikauden alussa 2.1.1998.

Sentra Oyj:n emoyhtiö on Merita Pankki Oy:n tytäryhtiö Mantica Oy.

Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot

Sentra-konsernin liikevaihto tilikaudella oli 2 847,5 miljoonaa markkaa (edellisvuoden vastaavalla jaksolla 655,6 Mmk). Suomen Spar Oy:n liikevaihto ajalla 1.5. - 31.12.1997 oli 2 321,3 miljoonaa markkaa, mikä koostuu

tukkutoiminnasta, omien myymälöiden vähittäismyynnistä sekä vuokraustoiminnasta. Suomen Spar Oy:n SPAR-ryhmän vastaavan ajanjakson liikevaihto vuonna 1996 oli 2 336,1 miljoonaa markkaa. Sentra Oyj:n EUROSPAR-, Priima- ja Rabatti-ketjujen liikevaihto lisääntyi viime vuoden vastaavan jakson 470,4 miljoonasta markasta 494,0 miljoonaan markkaan. Myydyin fastfood-toimialan liikevaihto ajalla 1.3.-30.4.1997 oli 32,5 miljoonaa markkaa.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut olivat tilikaudella yhteensä 38,6 miljoonaa markkaa. Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy Carrols-liiketoiminnan 40,0 miljoonan markan luovutusvoitto.

Tulos

Konsernin käyttökate oli tilikaudella 98,4 (39,0) miljoonaa markkaa. Suomen Spar Oy:n käyttökate oli Sentra-konserniin kuuluneelta ajalta eli kahdeksalta kuukaudelta 54,9 miljoonaa markkaa.

Suunnitelman mukaiset poistot lisääntyivät viime vuoden 22,4 miljoonasta markasta 40,0 miljoonaan markkaan. Poistot sisältävät Suomen Spar Oy:n hankintamenojen liikearvon poistoa 3,6 miljoonaa markkaa.

Liikevoiton määrä nousi 58,4 (16,6) miljoonaan markkaan.

Kun rahoitustuotot olivat 1,7 miljoonaa markkaa rahoituskuluja suuremmat, toiminnallinen tulos eli voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 60,1 (17,1) miljoonaa markkaa.

Tilikauden toiminnalliseen tulokseen sisältyy useita eri kertaluonteisia tekijöitä, jotka ovat seurausta konsernin rakennemuutoksesta ja myymäläverkoston saneerauksesta. Tuottojen osalta merkittävin erä on Carrols-liiketoiminnan myyntivoitto 40,0 miljoonaa markkaa.

Kertaluonteisista kuluista merkittävimpiä ovat kustannukset myymäläverkoston saneerauksesta ja toimitilajärjestelyistä. Vaikkakin myymäläverkoston kehittäminen edelleen jatkuu, päättyneelle tilikaudelle ajoittuneiden kustannusten määrä on poikkeuksellisen suuri.

Tuottojen poisjääntiä ja erilliskustannuksia ovat aiheuttaneet Priima-myyvälöiden muutos SUPERSPAR- ja SPAR market-myyvälöiksi. Pääosa myymäläverkoston saneerauskustannuksista aiheutuu kuitenkin Suomen Spar Oy:n oman myymäläverkoston tulosparannukseen tähtäävistä muutostoimenpiteistä. Tilikaudella on suljettu 17

SPAR-myymlää ja muutettu 6 myymälää Rabateiksi. Tyhjiin tai ulkopuolisille vuokrattujen myymälätilojen vastaiset vuokramenot on kirjattu pakollisiin varauksiin. Vuokramenoista johtuva tilikauden pakollisen varauksen lisäys on 4,6 miljoonaa markkaa. Suomen Spar Oy:n omien myymälöiden liiketappio tilikaudella on 12,2 miljoonaa markkaa. Toimintaa jatkavien Suomen Sparin omien myymälöiden tilikauden liiketappio oli 4,6 miljoonaa markkaa suljettujen myymälöiden aiheuttaman tappion eliminoinnin jälkeen.

Toimitilajärjestelyjen merkittävin kustannus on Kiinteistö Oy Vapaahtien 8:n osakkeiden noin 3 miljoonan markan alaskirjaus. Kiinteistön hyödyntäminen ei toimitilajärjestelyjen yhteydessä osoittautunut mahdolliseksi, joten kiinteistöosakkeet myytiin helmikuussa 1998. Lisäkustannuksia aiheuttivat myös yhtiön pääkonttorin ja Etelä-Suomen aluekonttorin muutto Vantaan Petikkoon.

Konsernin rakennemuutoksesta ja myymäläverkoston saneerauksesta aiheutuneiden poikkeuksellisten kustannusten määrä tilikaudella on yhteensä noin 20 miljoonaa markkaa.

Osakkuusyhtiö TukoSpar Oy:n tulos on Sentra Oyj:n tilikauden konsernitulokseen sisältyvältä osaltaan liikearvoiston jälkeen 4,2 miljoonaa markkaa tappiollinen. TukoSpar Oy:n tulos sisältyy Sentra Oyj:n konsernitulokseen 1.5.1997 lähtien eli 8 kuukauden ajalta. TukoSpar Oy:n koko tilikauden 1997 tuloksesta laskettuna Sentra-konsernin osuus olisi ollut liikearvoiston jälkeen 2,0 miljoonaa markkaa. TukoSpar Oy:n merkitystä Sentra-konsernin tuloksenmuodostajana tulee arvioida sen hankinta- ja materiaalityön tehokkuuden antamien edullisten hankintahintojen ja -kustannusten sekä kirjapidon osakkuusyhtiötuloksen summasta. Näin määritettynä TukoSpar Oy:n vaikutus Sentra-konsernin tilikauden tulokseen oli positiivinen.

Satunnaiset olivat 3,0 miljoonaa markkaa negatiiviset, kun ne edellisenä vuotena olivat 2,6 miljoonaa markkaa positiiviset. Tulos ennen varauksia ja veroja oli 57,2 (19,7) miljoonaa markkaa. Merkittävin satunnainen kulu noin 1,9 miljoonaa markkaa aiheutuu yhtiön omalla vastuulla olleen erillisryhmän eläkevakuutuksen siirtämisestä vakuutusyhtiöön.

Tilikauden poistoero väheni 8,7 miljoonaa markkaa. Viime vuoden vertailukauden poistoeron lisäys oli 5,7 miljoonaa markkaa ja varausten vähennys 9,6 miljoonaa markkaa.

Tilikauden tulosta vastaavat verot ovat 21,1 miljoonaa markkaa, minkä lisäksi on aikaisempien tilikausien veroina kirjattu 5,5 miljoonaa markkaa. Vuosien 1990-95 välittömän verotuksen tarkastuksen tarkastuskertomuksien mukaiset veroesitykset on kirjattu edelliseen tilinpäätökseen sekä tähän tilinpäätökseen. Annetuissa vastineissa yhtiö kuitenkin kiistää olennaisilta osiltaan kirjattujen verojen osalta jälkiverotuksen perusteet.

Konsernin tilikauden tulos oli 39,3 (21,8) miljoonaa markkaa. Osakekohtainen tulos tilikaudella oli 34,31 (9,91) markkaa.

Tase ja vastuusitoumukset

Konsernirakenteen muuttuminen johti konsernitaseen loppusumman merkittävään nousuun. Taseen loppusumma tilikauden päättyessä oli 756,4 (278,3) miljoonaa markkaa.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset olivat tilikauden päättyessä 355,3 miljoonaa markkaa, mihin sisältyy TukoSpar Oy:n osakkeiden hankintameno 83,6 miljoonaa markkaa osakkuusyhtiön tappiolla vähennettynä. Konsernin liikearvon menojäännös on 62,5 miljoonaa markkaa.

Rahoitusomaisuus oli 343,6 miljoonaa markkaa, mistä myyntisaamiset ovat 226,3 miljoonaa markkaa, siirtosaamiset 53,5 miljoonaa markkaa sekä rahat ja pankkisaamiset 46,7 miljoonaa markkaa.

Tilikauden päättyessä vuosialennus- ja vakuustalletuksista koostuva pitkäaikainen vieras pääoma oli 24,9 miljoonaa markkaa.

Lyhytaikainen vieras pääoma oli tilikauden lopussa 524,0 miljoonaa markkaa, mistä ostovelkojen osuus oli 311,3 miljoonaa markkaa, siirtovelkojen 134,1 miljoonaa markkaa ja muiden lyhytaikaisten velkojen 75,4 miljoonaa markkaa. Siirtovelkoihin sisältyy konsernissa verovarauksia yhteensä 82,5 miljoonaa markkaa.

Konsernin vapaa oma pääoma 31.12.1997 oli 100,1 (63,3) miljoonaa markkaa. Tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla oikaistu konsernin omavaraisuusaste laski viime vuoden 55,1 prosentista 24,4 prosenttiin. Omavaraisuusasteen laskuun vaikuttivat merkittävämmin Suomen Spar Oy:n taserakenteeseen kuuluva suuri myyntisaamisten ja ostovelkojen määrä sekä kirjatut verovelat.

Sentra-konsernin vastuusitoumukset 31.12.1997 olivat 513,1 (19,7) miljoonaa markkaa. Suomen Spar Oy:n sulaututtua Sentra Oyj:hin annettujen panttien määrä vähenee 257,4 miljoonaa markkaa tytäryhtiöosakkeiden panttauksen purkautuessa.

Investoinnit

Tilikauden bruttoinvestointien määrä oli 327,7 (35,3) miljoonaa markkaa. Suurin osa eli 257,4 miljoonaa markkaa on aiheutunut Suomen Spar Oy:n osakkeiden hankinnasta. Muut investoinnit ajalla 1.5. -31.12.1997 olivat 70,3 miljoonaa markkaa. Näistä investoinneista 62,8 miljoonaa markkaa kohdistuu SPAR-liiketoiminnan myymäläkalusteisiin, myymälöiden perusrakennuksiin ja maa-alueisiin.

Suomen Spar Oy:n osakkeiden kauppasopimukseen sisältyy sopimus kauppahinnan oikaisumenettelystä. Neuvottelut kauppahinnan tarkistamiseksi ovat meneillään.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa tilikaudella oli keskimäärin 1 136 henkilöä eli 78 henkilöä enemmän kuin vastaavalla kaudella edellisellä vuonna. Tilikauden päättyessä konsernin koko- ja osa-aikaisen henkilöstön määrä oli 1 374 (1 519) henkilöä. Palkat ja palkkiot on eritelty liitetiedoissa.

Yhtiökokoukset ja hallinto

KHT Eero Prepulan KHT-yhteisö Arthur Andersen Kihlman Oy:stä laatimat lausunnot tilikausilta 1991/92 ja 1992/93 suoritetusta erityisestä tarkastuksesta esiteltiin ylimääräiselle yhtiökokoukselle 1.4.1997. Yhtiökokous ei esitettyjen lausuntojen johdosta päättänyt ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin.

Sentra Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 17.6.1997. Varsinainen yhtiökokous hyväksyi säännönmukaisten asioiden lisäksi yhtiöjärjestyksen muutoksen, missä pääasiallinen sisältö oli yhtiömuodon muuttaminen julkiseksi osakeyhtiöksi osakeyhtiölainmuutoksen myötä sekä tilikauden muuttaminen kalenterivuodeksi. Nämä muutokset rekisteröitiin 1.9.1997.

Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 10.12.1997, jolloin päätettiin yhtiön nimen muuttamisesta Suomen Spar Oyj:ksi. Tämä yhtiöjärjestyksen muutos rekisteröitiin 2.1.1998 samassa yhteydessä, kun Suomen Spar Oy:n sulautuminen Sentra Oyj:hin rekisteröitiin.

Hallitus ja tilintarkastajat

Hallituksen jäsenet ovat pankinjohtaja Risto Wartiovaara, puheenjohtaja, asianajaja Christer Ekman, kauppaneuvos Matti Linnainmaa (17.6.1997 lähtien), markkinointipäällikkö Tapio Vuojolainen ja yhtiön toimitusjohtaja Björn Westerholm.

Hallituksen sihteerinä on toiminut hallintojohtaja Timo Säiläkivi.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevia valtuuksia osakepääoman korottamiseen eikä vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen.

Tilintarkastajana ovat toimineet KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mauri Palvi.

Tulevaisuuden näkymät

Sentra Oyj:n ja Suomen Spar Oy:n sulautuminen vuoden 1998 alussa merkitsi keväällä 1997 alkaneen ison rakennemuutoksen päätöstä. Vuoden 1998 toiminnan keskeisimpänä tavoitteena tulee olemaan eri SPAR-ketjujen aseman vahvistaminen Suomessa. Tämän saavuttamiseksi uusiin kauppapaikkoihin ja myymälä uudistuksiin tullaan investoimaan noin 70 miljoonaa markkaa. Tämän lisäksi sijoittajien investoinnit uusiin tai uudistettaviin SPAR-kauppapaikkoihin ovat noin 80 miljoonaa markkaa. Ketjunohjausjärjestelmän uudistus omassa myymäläverkostossa saatetaan päätökseen. Vuonna 1998 aloitetaan mittava myymäläjärjestelmien uudistus koko SPAR-myymläverkostossa, mikä mahdollistaa kattavampien ketjujärjestelmien käyttöönoton ja varmistaa tietojärjestelmien osalta siirtymisen vuoteen 2000. SPARin omasta kanta-asiakasjärjestelmästä saadut kokemukset ovat olleet positiivisia, joten se tullaan ottamaan käyttöön yhä useammassa myymälässä.

Vuoden 1998 liikevaihtotavoite on neljä miljardia markkaa. Viime tilikaudella tehty myymäläsaneeraus mahdollistaa toiminnan kannattavuuden parantamisen varsinkin omien myymälöiden osalta.

Tuloslaskelmat

(1 000 mk)	Konserni		Sentra Oyj	
	1.3.1997- 31.12.1997	1.3.1996- 28.2.1997	1.3.1997- 31.12.1997	1.3.1996- 28.2.1997
	10 kk	12 kk	10 kk	12 kk
Liikevaihto (1)	2 847 545	774 634	525 114	710 468
Liiketoiminnan muut tuotot (2)	38 582	10 234	38 154	6 415
Kulut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Tavarat ja välitysvuokrat	-2 580 943	-533,723	-413 023	-481 926
Varastojen muutos	-7 697	3 370	-6 478	3 755
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-4 205	-	-	-
Henkilöstökulut (3)	-129 398	-135 303	-61 578	-129 086
Vuokrat	-37 734	-44 761	-20 790	-44 386
Muut kulut	-27 775	-35 478	-13 978	-32 331
	-2 787 752	-745 895	-515 847	-683 974
Käyttökate	98 375	38 973	47 421	32 909
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista (4)	-36 316	-22 411	-9 889	-19 634
Konserniliikearvon poisto	-3 643	-	-	-
	-39 959	-22 411		
Liikevoitto	58 416	16 562	37 532	13 275
Rahoitustuotot ja -kulut (5)				
Osinkotuotot	15	-	16	-
Korkotuotot lyhytaik.sijoituksista	4 385	1 347	847	1 419
Muut rahoitustuotot	377	-	-	-
Kurs sierot	-174	-255	-280	141
Korkokulut	-2 107	-502	-4 025	-610
Muut rahoituskulut	-808	-79	-345	-79
	1 688	511	-3 787	871
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	60 104	17 073	33 745	14 146
Satunnaiset tuotot ja kulut (6)				
Satunnaiset tuotot	-	2 615	-	4 615
Satunnaiset kulut	-2 950	-	-2 956	-318
Konserniavustus	-	-	-	-4 210
	-2 950	2 615	-2 956	87
Voitto ennen varauksia ja veroja	57 154	19 688	30 789	14 233
Poistoeron muutos (4)	8 731	-4 645	13 787	-22 702
Siirtymävarauksen muutos	-	19 681	-	19 681
Jälleenhankintavarauksen muutos	-	19 880	-	19 880
Välittömät verot:				
Tilikaudelta	-21 116	-6 120	-12 490	-6 120
Aikaisemmilta tilikausilta	-5 477	-26 688	-5 477	-26 684
Tilikauden voitto/tappio	39 292	21 796	26 609	-1 712

Taseet

(1 000 mk)	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
VASTAAVAA				
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet (7)				
Aineettomat oikeudet	1 473	810	453	791
Liikearvo	494	1 735	310	1 735
Konsernin liikearvo	62 502	-	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	18 721	11 485	1 441	11 200
Ennakkomaksut	103	332	103	332
	83 293	14 362	2 307	14 058
Aineelliset hyödykkeet (7)				
Maa-alueet	28 412	16 596	11 308	2 337
Rakennukset ja rakennelmat	42 749	62 588	10 662	21 493
Koneet, kalusto ja autot	105 347	36 169	22 184	31 200
Muut aineelliset hyödykkeet	766	686	401	526
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	850	161	-	161
	178 124	116 200	44 555	55 717
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (8,9)				
Osakkeet tytäryhtiöissä	-	-	304 797	49 393
Osakkuusyhtiöosakkeet	79 401	-	-	-
Muut osakkeet ja osuudet	13 281	15 568	12 372	15 548
Lainasaamiset	1 233	1 644	1 233	1 644
	93 915	17 212	318 402	66 585
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä				
	355 332	147 774	365 264	136 360
Arvostuserät (10)				
	-	3 035	-	3 035
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus				
Tavarat	57 455	32 801	25 879	29 113
Saamiset (11)				
Myyntisaamiset	226 317	3 221	2 536	11 680
Lainasaamiset	82	72	72	2 572
Siirtosaamiset	53 451	4 511	8 704	4 371
Muut saamiset	17 023	5 060	13 711	11 785
	296 873	12 864	25 023	30 408
Rahat ja pankkisaamiset (11)	46 716	81 806	40 064	80 791
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä	401 044	127 471	90 966	140 312
	756 376	278 280	456 230	279 707

(1 000 mk)	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
VASTATTAVAA				
Oma pääoma (12)				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	11 400	11 400	11 400	11 400
Vararahasto	54 790	54 790	54 790	54 790
Sidottu oma pääoma yhteensä	66 190	66 190	66 190	66 190
Vapaa oma pääoma				
Vapaat rahastot	69	69	69	69
Kertyneet voittovarot	60 745	41 386	13 114	17 326
Tilikauden voitto/tappio	39 292	21 796	26 609	-1 712
Vapaa oma pääoma yhteensä	100 106	63 251	39 792	15 683
Oma pääoma yhteensä	166 296	129 441	105 982	81 873
Vähemmistöosuus	315	-	-	-
Varaukset (13)				
Kertynyt poistoero (7)	24 283	33 014	64 677	78 191
Pakolliset varaukset	16 545	-	-	-
Varaukset yhteensä	40 828	33 014	64 677	78 191
Vieras pääoma (11)				
Pitkäaikainen				
Muut pitkäaikaiset velat	24 915	5 413	-	5 413
	24 915	5 413	-	5 413
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	3 331	9	9	9
Ostovelat	311 269	47 131	51 924	44 690
Siirtovelat	134 068	55 048	60 795	54 124
Muut lyhytaikaiset velat	75 354	8 224	172 843	15 407
	524 022	110 412	285 571	114 230
Vieras pääoma yhteensä	548 937	115 825	285 571	119 643
	756 376	278 280	456 230	279 707

Rahoituslaskelmat

(1 000 mk)	Konserni		Sentra Oyj	
	1.3.1997- 31.12.1997 10 kk	1.3.1996- 28.2.1997 12 kk	1.3.1997- 31.12.1997 10 kk	1.3.1996- 28.2.1997 12 kk
LIIKETOIMINTA				
Tulorahoitus				
Käyttökate	98 375	38 973	47 421	32 909
Edelliseen sisältyvät:				
Pakollisten varausten muutokset	4 213			
Rahoitustuotot ja -kulut	1 688	511	-3 787	872
Satunnaiset erät	-2 950	2 615	-2 956	4 297
Osakepoistot, osakepoistojen palautus				1 819
Fuusioidun yhtiön osakkeet				732
Konserniavustus				-4 210
Verot	-26 593	-32 808	-17 967	-32 804
	74 733	9 291	22 711	3 615
KÄYTTÖPÄÄÖMAN MUUTOS				
Vaihto-omaisuus, lis. (-), väh. (+)	-24 654	-3 370	3 234	-5 728
Lyhytaikaiset liikesaamiset lis.(-) väh.(+)	-284 010	6 981	5 385	7 556
Korottomat lyhytaikaiset velat, lis.(+), väh.(-)	347 805	32 231	35 977	46 589
Fuusion vaikutus				-3 201
	39 141	35 842	44 596	45 216
LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA	113 874	45 133	67 307	48 831
INVESTOINNIT				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-305 161	-35 318	-283 213	-38 878
Käyttöomaisuuden myyntituotot	57 548	88 419	44 281	87 984
	-247 613	53 101	-238 932	49 106
Pakollinen varaus hankintahetkellä	12 332			
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	-121 407	98 234	-171 625	97 937
RAHOITUS				
Pitkäaik. saamisten lis.(-), väh.(+)	411	411	411	411
Pitkäaik. velkojen lis.(+), väh.(-)	19 502	-20 651	-5 413	-20 114
Lyhytaik.lainojen lis.(+), väh.(-)	68 841	-1 594	138 400	-1 554
Osingonjako	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
	86 254	-24 334	130 898	-23 757
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos	-35 153	73 900	-40 727	74 180
Muuntoero	63	-105		
Taseen mukainen likvidien varojen lis.(+), väh.(-)	-35 090	73 795	-40 727	74 180
LIKVIDIT VARAT 1.3.97/1.3.96	81 806	8 011	80 791	6 611
Muutos	-35 090	73 795	-40 727	74 180
LIKVIDIT VARAT 31.12.97/28.2.97	46 716	81 806	40 064	80 791

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja konsernirakenteen muutokset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät Sentra Oyj ja yhtiöt, joissa Sentra-konsernilla on enemmistö samoin kuin osakkuusyhtiöt. Konsernirakenteessa on tapahtunut päättyneellä tilikaudella merkittäviä muutoksia. Sentra Oyj osti Suomen Spar Oy:n koko osakekannan ja Suomen Spar Oy:n kautta TukoSpar Oy:n osakkeista 35 %. Sentra Eesti As:n osakkeet myytiin Carrols-liiketoiminnan yhteydessä. Tilikauden alussa fuusioitui tytäryhtiö Oy Karis Automarket Ab Sentra Oyj:hin.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Suomen Spar Oy:n osakkeitten eliminoinnissa syntynyt ero on esitetty taseessa konserniliiketoiminnassa, joka poistetaan suunnitelman mukaan 10 vuodessa.

Suomen Spar Oy:n tulos sekä Suomen Spar Oy:n osuus osakkuusyhtiö TukoSpar Oy:n tuloksesta sisältyvät konsernitilinpäätökseen 1.5.1997 lähtien. Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset realisoitumattomat katteet sekä konserniyhtiöiden keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Sisäistä voitonjakoa ei ole ollut.

Osakkuusyhtykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin osuudet osakkuusyhtyritysten tuloksista on esitetty omana eräänään. Osuudessa TukoSpar Oy:n tuloksesta on otettu huomioon suunnitelmapoisto hankinnassa syntyneestä eliminointierosta (osakkeitten hankintameno vähennettynä osuudella hankintahetken omasta pääomasta ja varauksista verovelalla vähennettynä). Eliminointiero on 34,9 Mmk ja poistoaika 10 vuotta.

Vähemmistöosuus (yksittäinen kiinteistöyhtiö) on erotettu konsernin omasta pääomasta ja esitetty omana eräänään.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on aktivoitu muuttuviin hankintamenoihin. Suunnitelmapoistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Käyttöomaisuusarvopaperit on arvostettu alkuperäiseen hankintamenoon, lukuunottamatta Kiinteistö Oy Vaapaalantie 8:n osakkeita, joista on tehty noin 3 miljoonan markan kulukirjaus.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on esitetty alkuperäisen hankintameno tai sitä alhaisemman todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset koostuvat pääosin SPAR-kauppiailta olevista saamisista. Saamiset on arvostettu Suomen Spar Oy:ssä aikaisempina vuosina vakiintuneiden periaatteiden mukaisesti nimellisarvoon tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoon.

Myyntivoitot

Carrols -liiketoiminnan luovuttamisesta saatu 40,0 Mmk myyntivoitto on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Eläkekulut

Konserniin kuuluvien yhtiöiden työntekijöiden eläketurva on vakuutettu vakuutusyhtiöissä. Aikaisempina vuosina syntynyt eläkevastuun kuluksi kirjaamaton osuus on kirjattu kokonaan kuluiksi tilinpäätöksessä kun vastuu siirrettiin vakuutusyhtiölle.

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset sisältävät tyhjiilleen jääneiden toimitilojen vastaisia realisoitumattomia vuokratuottoita, joihin on sopimusperusteisesti sitouduttu sekä saneeraustoimista aiheutuvia vastaisia henkilöstömenoja, joihin on sisällytetty arvioituna osuutena työnantajalle myöhemmin maksettavaksi tulevat työttömyyseläkevakuutuksen kustannukset. Suomen Spar Oy:n vuokratuottoina on yksittäisiä tilanteita, joissa yhtiön maksama vuokra on saatua vuokratuottoa korkeampi. Pakollista varausta ei ole muodostettu näistä kohteista, koska niiden on katsottu luonnollisena osana liittyvän kauppiasliiketoimintaan. Vuokraustoiminta kokonaisuudessaan oli kannattavaa.

Tilinpäätösten vertailukelpoisuus

Sentra Oyj:n tilikausi muutettiin yhtiökokouksen 17.6.1997 päätöksellä kalenterivuodeksi. Päättyneet tilikausi 1.3 - 31.12.1997 oli 10 kuukauden pituinen. Tapahtuneet muutokset konsernirakenteessa ovat olleet niin merkittäviä, että Sentra-konsernin tilikauden tulos- ja tase-luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia edellisen tilikauden lukujen kanssa. Muutoksilla on ollut merkittävä vaikutus myös konsernin tunnuslukuihin.

Tilinpäätöksen liitetiedot

TULOSLASKELMA	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997 10 kk	28.2.1997 12 kk	31.12.1997 10 kk	28.2.1997 12 kk
1. Liikevaihto				
Tukkumyynti	1 815 826			
Vähittäismyynti	899 534	559 407	493 582	502 361
Vuokraustoiminta	99 693			
Fastfood	32 492	215 227	31 532	208 107
Yhteensä	2 847 545	774 634	525 114	710 468
2. Liiketoiminnan muut tuotot/kulut				
Carrols-liikearvo/liiketoiminnan myynti	40 000	9 966	40 000	9 966
Käyttöomaisuuden myyntivoitto	1 427	268	999	268
Osakkeiden kulukirjaus	-2 932		-2 932	-3 819
Muut	87		87	
Yhteensä	38 582	10 234	38 154	6 415
3. Henkilöstökulut				
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	798	1 005	798	1 005
Muut palkat	98 697	106 895	46 731	102 045
Eläkekulut	15 964	14 832	7 321	13 850
Muut henkilösivukulut	10 373	9 896	4 803	9 550
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	3 566	2 675	1 925	2 636
Yhteensä	129 398	135 303	61 578	129 086
Luontoisetujen raha-arvo	1 375	942	452	942
Johdon eläkesitoumukset				
Konserniin kuuluvien yhtiöiden johtajien eläkeiäksi on sovittu 60-65 vuotta.				
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.				
4. Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	388	311	181	308
Liikearvo	4 226	1 770	1 425	2 075
Konsernin liikearvo	3 643			
Muut pitkävaikutteiset menot	2 891	4 015	989	3 982
Rakennukset ja rakennelmat	2 013	3 557	742	1 885
Koneet ja kalusto	26 687	12 628	6 456	11 269
Muut aineelliset hyödykkeet	111	130	96	115
Yhteensä	39 959	22 411	9 889	19 634
Poistoeron muutos				
Tuloslaskelma				
Aineettomat oikeudet	115	2	-27	2
Liikearvo		-109		-109
Muut pitkävaikutteiset menot	162	-180	-1 240	-180
Rakennukset ja rakennelmat	-6 605	2 939	-5 476	1 392
Koneet ja kalusto	-2 403	1 990	-7 044	1 717
Muut aineelliset hyödykkeet		3		
Tytäryhtiöosakkeet				19 880
Tuloslaskelman poistoeron muutos	-8 731	4 645	-13 787	22 702
Fuusion vaikutus:				
Aineettomat oikeudet				2
Liikearvo				76
Muut pitkävaikutteiset menot				15
Koneet ja kalusto			273	288
Yhteensä	-8 731	4 645	-13 514	23 083

Suunnitelman mukaiset poistot on konsernissa laskettu yhdenmukaisena periaatteena käyttömajaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	5-10 vuotta
Liikearvo	5-10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3-10 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	10-25 vuotta
Koneet ja kalusto	5-8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5-10 vuotta

	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997 10 kk	28.2.1997 12 kk	31.12.1997 10 kk	28.2.1997 12 kk
5. Rahoitustuotot ja -kulut				
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	883	1 112	559	1 186
Osinkotuotot	15		15	
Kurssierot		123		123
Konserniyhtiöille maksetut rahoituskulut				
Korkokulut	19	88	3 502	205
Kurssierot	280		280	
Muut rahoituskulut	358	97	345	97

6. Satunnaiset tuotot ja -kulut

<u>Satunnaiset tuotot</u>				
Osakkeiden myyntivoitto Tuko /HKT		2 615		2 615
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalautus				2 000
Yhteensä		2 615		4 615
<u>Satunnaiset kulut</u>				
Fuusiotappio			6	318
Eläkevastuu, kertakulukirjaus	1 914		1 914	
Leimaverot *)	1 036		1 036	
Konserniavustus				4 210
Yhteensä	2 950		2 956	4 528

*) Liittyvät aikaisempien vuosien myönnettyihin lainoihin ja maksettuihin fuusiovastikkeisiin.

TASE	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
7. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.3.	1 534	2 315	1 503	2 262
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			31	28
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	3 201	628	143	628
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-663	-1 409	-588	-1 415
Hankintameno 31.12./28.2.	4 072	1 534	1 089	1 503
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	-2 599	-724	-624	-707
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			-12	-5
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	1 473	810	453	791
Kertynyt poistoero 1.3.	103	101	103	100
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.	115	2	-28	2
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.				1
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.	218	103	75	103

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
Liikearvo				
Hankintameno 1.3.	8 550	20 348	8 550	16 798
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.				4 008
Lisäykset 1.3.-31.12.	2 985			
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.		-11 798		-12 256
Hankintameno 31.12./28.2.	11 535	8 550	8 550	8 550
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	-11 041	-6 815	-8 240	-4 532
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.				-2 283
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	494	1 735	310	1 735
Kertynyt poistoero 1.3.		109		32
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.		-109		-109
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.				77
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.				
Konsernin liikearvo				
Hankintameno 1.3.		488		
Lisäykset 1.3.-31.12.	66 145			
Vähennykset 1.3.-28.2.		-488		
Hankintameno 31.12./28.2.	66 145			
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	- 3 643			
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	62 502			
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.3.	25 363	35 983	25 024	35 388
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			43	137
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	25 669	1 578	2 409	1 559
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-24 711	-12 198	-23 742	-12 060
Hankintameno 31.12./28.2.	26 321	25 363	3 734	25 024
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	-7 600	-13 878	-2 278	-13 763
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			-15	-61
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	18 721	11 485	1 441	11 200
Kertynyt poistoero 1.3.	1 278	1 457	1 277	1 442
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.	161	-179	-1 239	-180
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.				15
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.	1 439	1 278	38	1 277
Ennakkomaksut				
Hankintameno 1.3.	332	269	332	269
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	-136	74	-136	74
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-93	-11	-93	-11
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	103	332	103	332
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet				
Hankintameno 1.3.	16 596	16 379	2 337	2 337
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	11 844	217	9 000	
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-28		-29	
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	28 412	16 596	11 308	2 337
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.3.	72 597	58 767	28 909	27 209
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	756	18 801	98	2 785
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-24 649	-4 971	14 867	-1 085
Hankintameno 31.12./28.2.	48 704	72 597	14 140	28 909
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	-5 955	-10 009	-3 478	-7 416
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	42 749	62 588	10 662	21 493

	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
Kertynyt poistoero 1.3.	17 418	14 479	15 872	14 479
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.	-6 605	2 939	-5 476	1 393
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.	10 813	17 418	10 396	15 872
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.3.	88 021	86 596	79 765	75 062
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			3 981	3 515
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	193 668	13 699	14 329	13 652
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-61 298	-12 274	-47 742	-12 464
Hankintameno 31.12./28.2.	220 391	88 021	50 333	79 765
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	-115 044	-51 852	-26 265	-46 795
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			-1 884	-1 770
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	105 347	36 169	22 184	31 200
Kertynyt poistoero 1.3.	14 151	12 162	13 878	11 874
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.	-2 402	1 989	-7 043	1 717
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			273	287
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.	11 749	14 151	7 108	13 878
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.3.	1 384	1 328	1 203	1 182
Fuusion vaikutus 1.3./28.2.			1	
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	280	80	50	45
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.	-89	-24	-80	-24
Hankintameno 31.12./28.2.	1 575	1 384	1 174	1 203
Kertyneet sumupoistot 31.12./28.2.	-809	-698	-773	-677
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	766	686	401	526
Kertynyt poistoero 1.3.	64	61	61	61
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.		3		
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.	64	64	61	61
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.3.	161	671	161	52
Lisäykset 1.3.-31.12./28.2.	689	161	-161	161
Vähennykset 1.3.-31.12./28.2.		-671		-52
Kirjanpitoarvo 31.12./28.2.	850	161		161
Tytäryhtiöosakkeet				
Kertynyt poistoero 1.3.			47 000	27 120
Poistoeron muutos 1.3.-31.12./28.2.				19 880
Kertynyt poistoero 31.12./28.2.			47 000	47 000

Konsernin tilikauden aikaisista käyttöomaisuuden lisäyksistä konserniliikkeen lisäksi, 179,1 Mmk on seurausta Suomen Spar Oy:n hankinnasta. Emoyhtiön vähennyseristä Carrols-liiketoiminnan myynti selittää noin 41 Mmk.

	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
Verotusarvot (viimeksi vahvistetut)				
Maa-alueet	16 260	8 776	9 714	720
Rakennukset	23 992	46 082	7 523	13 536
Tytäryhtiöosakkeet			207 408	60 997
Osakkuusyhtiöosakkeet	43 260			
Muut osakkeet	8 173	6 389	7 389	6 373

Niistä omaisuuseristä, joille ei ole vahvistettu verotusarvoa, on käytetty kirjanpitoarvoa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

8. Osakkeet ja osuudet

Emoyhtiön omistamat				Viimeksi laaditun tilinpäätöksen-	Konsernin osuus omasta pääomasta	
Tytäryhtiöosakkeet	Lukumäärä (kpl)	Osuus%	Nimellisarvo	Kirjanpito-arvo	voitto/tappio	
Kiinteistö Oy Tyskas	340 000	100,0	10 200	27 150	0	27 152
Kiinteistö Oy Vantaan Niittypolku	50 000	100,0	5 000	19 994	2	19 995
Optitukku Oy	400	100,0	40	51	2	165
Bonodo Oy	25	100,0	25	183	1	35
Oy National Data Company Ab	15	100,0	15	15	0	15
Suomen Spar Oy	40 000	100,0	40 000	257 404	81 062	211 833
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä				304 797	81 067	259 195
Muut osakkeet ja osuudet						
As. Oy Kaarlonk.18, Riihimäki	459	40,33	96	202		
Helsingin Puhelin Oyj	46			212		
Merita Oy, A-sarja	74 006			1 419		
Kauniaisten Ostoskeskus Oy	589	11,60	389	455		
Kiinteistö Oy Nummelan keskus	332	8,16	3	700		
Kiinteistö Oy Vapaalantie 8	1 200	20,00	1 200	2 800		
Oy Nordgolf Ab	3			185		
Puotinharjun Puhos Oy	425	2,80	9	5 878		
Muut				521		
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä				12 372		
Emoyhtiön omistamat osakkeet yhteensä				317 169		
Tytäryhtiöiden omistamat						
Tytäryhtiöosakkeet	Lukumäärä (kpl)	Osuus%	Nimellisarvo	Kirjanpito-arvo	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen-	Konsernin osuus omasta pääomasta
Kiint.Oy Lempoisten Kauppakulma	1 000	100,00	100	100	-2	98
Kiint.Oy Koroisten Liikekeskus	3 000	75,00	45	945	0	945
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä				1 045	-2	1 043
Osakkuusyhtiöosakkeet						
Osakkuusyhtiöosakkeet	Lukumäärä (kpl)	Osuus%	Nimellisarvo	Kirjanpito-arvo	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen-	Konsernin osuus omasta pääomasta
Tukospar Oy	2 100	35,00	21 000	83 566	13 009	44 359
Osakkuusyhtiöosakkeet yhteensä				83 566	13 009	44 359
Muut osakkeet ja osuudet						
Helsingin Puhelin Oyj	67			355		
Muut				594		
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä				949		
Tytäryhtiöiden omistamat osakkeet yhteensä				85 560		
Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamat						
Osakkuusyhtiöosakkeet	Lukumäärä (kpl)	Osuus%	Nimellisarvo	Kirjanpito-arvo	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen-	Konsernin osuus omasta pääomasta
Eurospar Oy	2	50,00	40	40	0	40
Osakkuusyhtiöosakkeet yhteensä				40	0	40

	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
9. Pitkäaikaiset sijoitukset				
Vaihtovelkakirjasaamiset	1 233	1 644	1 233	1 644
Yhteensä	1 233	1 644	1 233	1 644
10. Arvostuserät				
Kuluksi kirjaamatta oleva osuus eläkevastuusta				
1.3.	3 035	3 999	3 035	3 999
Muutos	-3 035	-964	-3 035	-964
31.12./28.2.		3 035		3 035
11. Lyhytaikaiset saamiset ja velat konserniyhtiöiltä				
Myyntisaamiset			191	8 621
Lainasaamiset				2 500
Siirtosaamiset		5	48	5
Muut saamiset		155	3 986	7 159
Rahat ja pankkisaamiset	32 883	73 565	32 883	73 555
Ostovelat			2 223	1 164
Siirtovelat	119	233	231	381
Muut lyhytaikaiset velat	20 000		166 435	7 536
Lyhytaikaiset saamiset ja velat osakkuusyhtiöiltä				
Myyntisaamiset	1 620			
Siirtosaamiset	41 965			
Ostovelat	277 216			
Siirtovelat	398			
12. Oman pääoman muutokset				
	Konserni		Sentra Oyj	
	1.3.1997- 31.12.1997	1.3.1996- 28.2.1997	1.3.1997- 31.12.1997	1.3.1996- 28.2.1997
Sidottu oma pääoma 1.3.				
Osakepääoma 1.3. ja 31.12./28.2.	11 400	11 400	11 400	11 400
Vararahasto 1.3. ja 31.12./28.2..	54 790	54 790	54 790	54 790
Sidottu oma pääoma 31.12./28.2.	66 190	66 190	66 190	66 190
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahaso 1.3.		21 000		21 000
Siirretään voittovarojen tilille		-21 000		-21 000
Käyttörahaso 31.12./28.2.		-		-
Sentra Oyj:n stipendirahaso 1.3. ja 31.12./28.2.	9	9	9	9
Hallituksen käyttövarat 1.3. ja 31.12./28.2.	60	60	60	60
Voitto/tappio edellisiltä vuosilta 1.3.	63 182	22 991	15 614	-1 174
Siirretty käyttörahastosta		21 000		21 000
Osingonjako	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Tytäryhtiön oman pääoman muuntoero	63	-105		
Voitto edellisiltä vuosilta 31.12./28.2.	60 745	41 386	13 114	17 326
Tilikauden tulos	39 292	21 796	26 609	-1 712
Vapaa oma pääoma 31.12./28.2.	100 106	63 251	39 792	15 683

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Konserni		Sentra Oyj	
	1.3.1997- 31.12.1997	1.3.1996- 28.2.1997	1.3.1997- 31.12.1997	1.3.1996- 28.2.1997
Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:				
K-sarja, ulkona 566.271 kpl á nim.arvo 10 mk	5 663	5 663	5 663	5 663
K-sarja, yhtiön lunastamat 3.729 kpl á nim.arvo 10 mk	37	37	37	37
K-sarja yhteensä 570.000 kpl á nim.arvo 10 mk (20 ääntä)	5 700	5 700	5 700	5 700
A-sarja , ulkona 570.000 kpl á nim.arvo 10 mk (1 ääni)	5 700	5 700	5 700	5 700
Osakepääoma yhteensä	11 400	11 400	11 400	11 400

13. Varausten piilevä verovelka

Konsernin poistoeroa vastaavat piilevät verovelat olivat 28%:n verokannan mukaisesti 31.12.1997 6,8 Mmk ja 28.2.1997 9,2 Mmk.

Annetut pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä takaukset ja muut vastuut

Omasta velasta				
Kiinnitykset	101 000	11 000	71 000	11 000
Pantit	347 304	6 333	263 738	6 333
Konserniyhtiön velasta				
Takaukset			34 578	
Muiden puolesta				
Takaukset	41 783	248		248
Muut omat vastuut				
Annetut vuokravakuudet		1 389		1 389
Leasingvastuut 1)	14 383	696	144	696
Lunastussitoumukset	8 678			
Yhteensä	513 148	19 666	369 460	19 666
Kiinnitykset	101 000	11 200	71 000	11 200
Pantit	347 304	7 522	263 738	7 522
Takaukset	41 783	248	34 578	248
Muut vastuut	23 061	696	144	696
Yhteensä	513 148	19 666	369 460	19 666

1) Leasingvastuut ovat 1.1.1999 lähtien 9,9 Mmk.

	Konserni		Sentra Oyj	
	31.12.1997	28.2.1997	31.12.1997	28.2.1997
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset		11 685		11 685

Osakkeenomistajat 31.12.1997

Omistusrakenne	Osakkaiden		Osakkeiden	
	määrä	%	määrä	%
Yritykset	110	17,83	576 284	50,72
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	22	3,57	170 825	15,03
Julkisyhteisöt	2	0,32	4 800	0,42
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	11	1,78	5 916	0,52
Kotitaloudet	464	75,20	112 533	9,90
Ulkomaat	3	0,49	3 804	0,33
Hallintarekisteröidyt	5	0,81	257 497	22,66
Rekisteröimättömät			4 612	0,41
Yhteensä	617	100,00	1 136 271	100,00

Osakkaat osakeomistuksen mukaan

Osakkeita/osakas	Osakkaiden		Osakkeiden	
	määrä	%	määrä	%
1 - 99	283	45,87	7 829	0,69
100 - 999	273	44,25	78 675	6,92
1.000 - 9.999	52	8,43	124 810	10,98
10.000 - 99.999	7	1,13	215 919	19,00
100.000 - 999.999	2	0,32	704 426	61,99
			1 131 659	99,59
Rekisteröimättömät			4 612	0,41
Yhteensä	617	100,00	1 136 271	100,00

10 suurinta osakkeenomistajaa osakerekisterin mukaan

	Osakkeet		Osakkeet yhteensä	% -osuus äänimäärästä
	K-osakkeet	A-osakkeet		
Mantica Oy	388 532	66 797	455 329	65,9
Oy Ing-Stock Ltd	37 360	0	37 360	6,3
Ing-Finance Ltd.Oy	30 043	0	30 043	5,1
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	5 280	11 792	17 072	1,0
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	0	89 444	89 444	0,8
Aurum Henkivakuutusosakeyhtiö	4 000	7 500	11 500	0,7
Soini Rauni kuolinpesä	4 000	2 000	6 000	0,7
Lundell Olof	2 500	0	2 500	0,4
Ström Claes kuolinpesä	2 392	0	2 392	0,4
Ström Börje	2 100	700	2 800	0,4

Yhtiön johto ja hallituksen jäsenet omistavat 130 kpl osakkeita, mikä vastaa 0,01 % osakkeista ja 0,02 % äänimäärästä.

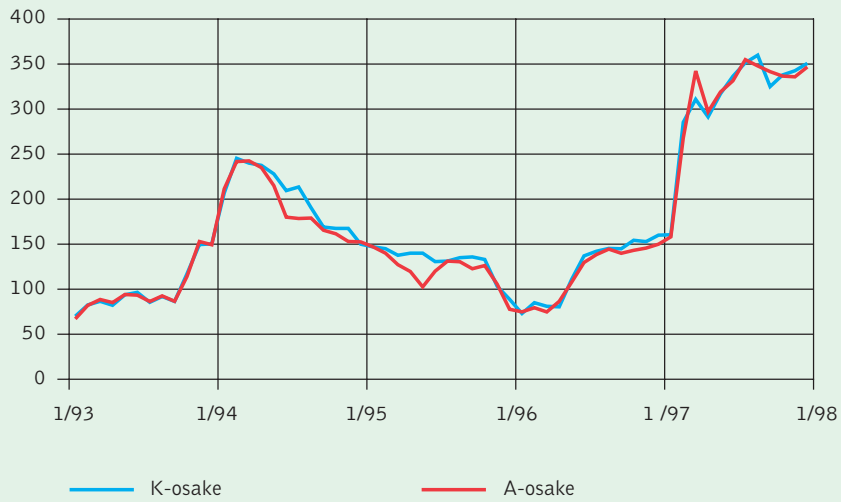
Osakkeiden kurssikehitys 1.3.1993 - 31.12.1997

	K-osake, mk		A-osake, mk	
	ylin	alin	ylin	alin
1.3.1993 - 28.2.1994	265,00	80,00	265,00	80,00
1.3.1994 - 28.2.1995	250,00	145,00	250,00	145,00
1.3.1995 - 29.2.1996	140,00	73,00	140,00	73,00
1.3.1996 - 28.2.1997	360,00	80,00	370,00	73,00
1.3.1997 - 31.12.1997	380,00	270,00	400,00	255,00

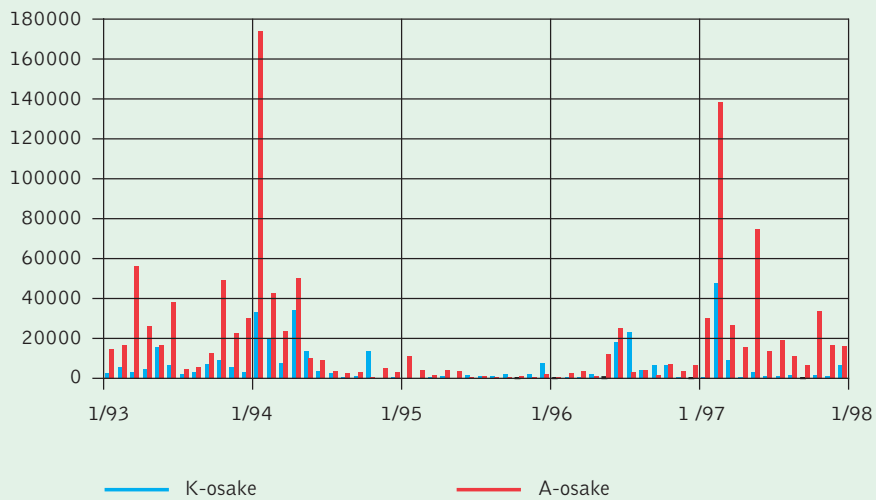
Suhteellinen vaihto 1.3.1993 - 31.12.1997

	K-sarja	A-sarja
1.3.1993 - 28.2.1994	19,8 %	84,1 %
1.3.1994 - 28.2.1995	13,7 %	22,1 %
1.3.1995 - 29.2.1996	3,1 %	3,3 %
1.3.1996 - 28.2.1997	19,7 %	41,4 %
1.3.1997 - 31.12.1997	2,2 %	41,0 %

Suomen Spar Oyj:n K- ja A-osakkeiden kurssikehitys 1993-1997, mk

Suomen Spar Oyj:n K- ja A-osakkeiden vaihto 1993-1997, kpl

Osakekohtaiset tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksen osakekohtaisia tunnuslukuja

		31.12.1997 10 kk	28.2.1997 12 kk	29.2.1996 12 kk	28.2.1995 12 kk	28.2.1994 12 kk
Tulos/ osake	1)	34,31	9,91	-4,78	-10,85	8,23
P/E-luku						
K-sarja		10,49	35,32	neg.	neg.	27,95
A-sarja		10,20	36,33	neg.	neg.	28,55
Oma pääoma/osake	2)	161,74	134,84	140,07	153,01	173,38

		31.12.1997 10 kk	28.2.1997 12 kk	29.2.1996 12 kk	28.2.1995 12 kk	28.2.1994 12 kk
Osakepääoma ja osingonjako						
Osakepääoma	tmk	11 400	11 400	11 400	11 400	11 400
K-osakkeet	tmk	5 700	5 700	5 700	5 700	5 700
A-osakkeet	tmk	5 700	5 700	5 700	5 700	5 700
Osakekannan markk.arvo	3) tmk	403 358	403 395	93 733	160 199	264 192
Osakkeita keskimäärin	kpl	1 136 271	1 136 271	1 136 271	1 136 271	1 136 271
Osakkeita (oikaistu)	kpl	1 136 271	1 136 271	1 136 271	1 136 271	1 136 271
Osingonjako	tmk	4 545 *	2 500	2 500	2 500	2 500
Osinkoprosentti	%	40 *	22	22	22	22
Osinko, nimellinen	mk	4,00 *	2,20	2,20	2,20	2,20
Osinko, oikaistu	mk	4,00 *	2,20	2,20	2,20	2,20
Osinko tuloksesta	4) %	11,7	22,2			26,7
Efektiivinen osinkotuotto	5)					
K-osakkeet	%	1,1	0,6	2,6	1,5	1,0
A-osakkeet	%	1,1	0,6	2,7	1,6	0,9

* hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

1) Tulos/osake = $\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{vähemmistön osuus tuloksesta} - \text{verot}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakkeiden osakeantioikaistu määrä}}$

2) Oma pääoma / osake = $\frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$

3) Osakekannan markkina-arvo = Tilikauden lopun osakemäärä x tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

4) Osinko tuloksesta, % = $\frac{\text{Osinko} / \text{osake}}{\text{Tulos} / \text{osake}} \times 100$

5) Efektiivinen osinkotuotto, % = $\frac{\text{Osinko} / \text{osake}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$

Tunnuslukulaskennassa ei ole otettu huomioon verotarkastuksen perusteella kirjattuja 5,5 mmk veroja.

Viiden vuoden kehitys

KONSERNI	31.12.1997	28.2.1997	29.2.1996	28.2.1995	28.2.1994
Mmk	10 kk	12 kk	12 kk	12 kk	12 kk
Liikevaihto	2 847,5	774,6	694,8	672,4	788,8
Liikevaihdon muutos %	267,6	11,5	3,3	-14,8	-25,5
Käyttökate	98,4	39,0	20,1	19,0	42,3
% liikevaihdosta	3,5	5,0	2,9	2,8	5,4
Suunnitelman mukaiset poistot	40,0	22,4	24,6	26,8	24,0
Liikevoitto/tappio	58,4	16,6	-4,5	-7,8	18,3
% liikevaihdosta	2,1	2,1	-0,6	-1,2	2,7
Rahoitustuotot ja -kulut netto	1,7	0,5	-0,8	-4,0	-5,8
Tulos ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	60,1	17,1	-5,3	-11,8	12,5
% liikevaihdosta	2,1	2,2	-0,8	-1,8	1,6
Tulos ennen varauksia ja veroja	57,2	19,7	-16,6	-21,0	22,9
% liikevaihdosta	2,0	2,5	-2,4	-3,1	2,9
Tilikauden voitto	39,3	21,8	14,6	0,1	9,6
Oma pääoma + varaukset	207,1	162,5	178,2	198,0	226,0
Taseen loppusumma	756,4	278,3	285,0	310,8	429,4
Oman pääoman tuotto-% 1)	23,1	7,2	-3,5	-6,4	5,0
Sijoitetun pääoman tuotto-% 2)	27,3	9,9	-1,3	-1,0	7,4
Current ratio 3)	0,8	1,2	0,7	1,3	1,6
Korollinen vieras pääoma	93,8	0,0	22,2	26,7	81,4
Omavaraisuusaste 4)	24,4	55,1	55,9	55,9	45,9
Bruttoinvestoinnit	327,7	35,3	49,6	39,7	66,5
% liikevaihdosta	11,6	4,6	7,1	5,9	8,4
Henkilökunta keskimäärin	1 136	1 058	1 060	965	1 006

- 1) $\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä (keskimäärin)}} \times 100$
- 2) $\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - koroton vieras pääoma (keskimäärin)}} \times 100$
- 3) $\frac{\text{Rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$
- 4) $\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$

Tunnuslukulaskennassa ei ole otettu huomioon verotarkastuksen perusteella kirjattuja 5,5 mmk veroja.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käyttämiseksi

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Konsernitaseen mukainen vapaa oma pääoma 31.12.1997	100.106.527,64
Sentra Oyj:n vapaa oma pääoma on	39.792.421,64
Hallitus esittää että	
- osinkoa jaetaan osakepääomalle 40%	4.545.084,00
jonka jälkeen Sentra Oyj:n vapaa oma pääoma on	35.247.337,64

Vantaalla, helmikuun 26. päivänä 1998

Risto Wartiovaara Christer Ekman

Matti Linnainmaa Tapio Vuojolainen

Björn Westerholm

Tilintarkastuskertomus

Suomen Spar Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sentra Oyj:n (2.1.1998 alkaen Suomen Spar Oyj) kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.3. – 31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkaistuun osavuositarkastukseen. Käsityksemme mukaan se on laadittu osavuositarkastusta koskevien säännösten mukaisesti.

Helsinki 13. maaliskuuta 1998

KPMG WIDERI OY AB

Mauri Palvi
KHT

Hallitus, tilintarkastajat ja yhtiön johto

VASEMMALTA: MATTI LINNAINMAA, CHRISTER EKMAN, BJÖRN WESTERHOLM, RISTO WARTIOVAARA JA TAPIO VUOJOLAINEN

HALLITUS

Puheenjohtaja
Risto Wartiovaara
KTM, toimitusjohtaja
Helsinki

Christer Ekman
varatuomari, asianajaja
Espoo

Matti Linnainmaa
kauppaneuvos
Pori

Björn Westerholm
toimitusjohtaja
Kauniainen

Henkilöstön edustaja
Tapio Vuojolainen
tuoteryhmäpäällikkö
Järvenpää

Hallituksen sihteerinä on
toiminut Timo Säiläkivi

TILINTARKASTAJAT

KHT-yhteisö
KPMG Wideri Oy Ab.
Päävastuussa tarkastuksen
toimittamisesta on
Mauri Palvi, KHT

VASEMMALTA: BJÖRN WESTERHOLM, PIUU PUKKILA, JARI VAHTOLA, ARI VIRNES JA TIMO SÄILÄKIVI

YHTIÖN JOHTO

Johtoryhmä

Björn Westerholm
toimitusjohtaja
Jari Vahtola
johtaja, kauppiastoiminta
Ari Virnes
johtaja, omat myymälät
Piiu Pukkila
kehitysjohtaja
Timo Säiläkivi
hallintojohtaja

Muut johtajat

Marja-Leena Ali-Melkkilä
aluejohtaja, Etelä-Suomi
Pertti Hämäläinen
aluejohtaja, Länsi-Suomi
Markku Kettinen
ostojohtaja
Leila Kähkönen
johtaja, SPAR express
Matti Marttila
aluejohtaja, Pohjois-Suomi
Timo Palviainen
johtaja, EUROSPAR
Seppo Parviainen
kenttäjohtaja, omat myymälät
Timo Paumo
johtaja, Rabatti
Jorma Räsänen
aluejohtaja, Itä-Suomi

Yhteystiedot

Suomen Spar Oyj

Pääkonttori
Etelä-Suomen alueyksikkö
Tiilenpolttajankuja 5
PL 140, 01721 VANTAA
Puhelin 0205 321
Telefax 0205 32 6023

Telefax hallitus, toimitusjohtaja, tiedotus
0205 32 6011

Telefax kauppiastoiminta
0205 32 6253

Telefax omat myymälät, ketjujen johtajat
0205 32 6257

Telefax Etelä-Suomen alueyksikkö
0205 32 6256

Länsi-Suomen alueyksikkö
Hitsarinkatu 3
20360 TURKU
Puhelin 0205 321
Telefax 0205 32 6353

Itä-Suomen alueyksikkö
Leväsentie 5
PL 1507, 70701 KUOPIO
Puhelin 0205 321
Telefax 0205 32 6340

Pohjois-Suomen alueyksikkö
Mallastie 1
PL 36, 90501 OULU
Puhelin 0205 321
Telefax 0205 32 6404

SUOMEN SPAR OYJ
Tiilenpolttajankuja 5, PL 140, 01721 Vantaa